

7 NIET-TECHNISCHE SAMENVATTING

7.1 HET BEKKENBEHEERPLAN

Om het integraal waterbeleid en waterbeheer in het Denderbekken in de praktijk te brengen, stelden de verschillende overheden samen het bekkenbeheerplan op voor het Denderbekken. Het plan omvat gegevens over de fysische, ruimtelijke, juridische en sectorgebonden aspecten van het bekken en geeft een overzicht van de knelpunten en de mogelijkheden. Het plan is vooral een wetenschappelijk onderbouwde visie op het watersysteem van het bekken die de doelstellingen en maatregelen schetst die nodig zijn om aan die visie invulling te geven. Het bekkenbeheerplan geeft ook weer welke concrete acties zullen worden uitgevoerd in de komende planperiode teneinde de vooropgestelde doelstellingen te realiseren.

Het bekkenbeheerplan heeft tot doel de beleidsvisie op het integraal waterbeleid voor het Denderbekken te ontwikkelen en te beschrijven. Het vormt de leidraad voor de realisatie van een vernieuwd waterbeleid. De Waterbeleidsnota Vlaanderen, de KRLW en het DIWB zijn daarvoor belangrijke toetsstenen.

HET DENDERBEKKEN IN EEN NOTENDOP

Het totale stroomgebied van de Dender (1.384 km²) behoort tot het stroomgebied van de Schelde en ligt volledig op Belgisch grondgebied. Het stroomgebied van de Dender is gewestoverschrijdend: het bovenstroomse gedeelte ligt in Wallonië, het overige gedeelte (709 km², oftewel 51%) – verder 'Denderbekken' genoemd – ligt in Vlaanderen.

Het Denderbekken is ingedeeld in zeven deelbekkens en 4 waterschappen. Het provinciebestuur van Oost-Vlaanderen coördineert de deelbekkens van de Gaverse meersen, de Ninoofse meersen, de Molenbeek (Erpe-Mere), de Midden-Dender en de Vondelbeek. Het provinciebestuur van Vlaams-Brabant coördineert de deelbekkens van de Marke en de Bellebeek.

Hydrografisch wordt het Denderbekken ten noorden begrensd door het Benedenscheldebekken, ten zuidoosten door het Dijlebekken en ten zuidwesten door het Bovenscheldebekken. Ten zuiden is het stroomgebied van de Dender (in Wallonië) begrensd door het Haine-Trouille-Scheldebekken. Zoals de meeste rivieren die ontspringen in de leemplateaus van Midden-België is het stroomgebied van de Dender voornamelijk zuid-noord gericht.

Het diepere grondwater – ook deel van het watersysteem – volgt de hydrografische grens van het stroomgebied van de Dender niet. De voeding en de beweging van dit grondwater spelen zich in een veel groter gebied af. De watervoerende lagen vormen de basis van het grondwatersysteem. Voor het Denderbekken zijn het grondwatersysteem van de Sokkel en het grondwatersysteem van het Centraal Vlaams Stelsel van belang.

RELIËF, BODEM EN BODEMGEBRUIK

Het Denderbekken ligt in het heuvelachtige deel van Midden-België en heeft een reliëf dat toeneemt naar het zuiden. In het Denderbekken onderscheiden we drie regio's met een verschillend type reliëf: een uitloper van de Vlaamse Ardennen in het zuiden van het bekken, het golvende landschap van de leemstreek – met onder meer het Pajottenland – dat typerend is voor het grootste deel van het Denderbekken, en de vlakkere zandleemstreek nabij de monding van de Dender in de Schelde.

Leembodems en zandleembodems zijn de meest voorkomende bodems in het Denderbekken. De zandleembodems typeren vooral het gebied vanaf Aalst naar het noorden van het bekken, alsook de Dendervallei en de benedenstroomse gedeelten van de Bellebeek en de Marke.

Het bodemgebruik heeft de laatste decennia de afstroming en het waterbergende vermogen van onze valleien ingrijpend beïnvloed. Het Denderbekken kent een verstedelijkingsgraad van ongeveer 30%.

Deze verstedelijking is merkbaar in de vorm van geconcentreerde bebouwing in en rondom de steden, een verspreide bebouwing en een lintbebouwing langs de hoofdwegen en steenwegen. Bebouwing is zeer geconcentreerd aanwezig in het noorden van het Denderbekken. De open ruimte in het Denderbekken wordt vooral ingenomen door akkerbouw en grasland/weiland. Akkerland vinden we in grote mate in het zuidelijke deel van het Denderbekken (ten zuiden van Liedekerke). Grasland/weiland is kenmerkend voor de nattere gronden langs de waterlopen.

HYDROGRAFIE, HYDROLOGIE EN HYDRAULICA

De Dender (een zijrivier van de Schelde) is de hoofdwaterloop van het Denderbekken en tevens de enige bevaarbare waterloop. De rivier vormt zich in Ath (provincie Henegouwen) door de samenvloeiing van de Oostelijke Dender en de Westelijke Dender, ook Kleine Dender genoemd. In Ath sluit het Kanaal Ath-Blaton aan op de Dender. Na de samenvloeiing van de Oostelijke en de Westelijke Dender stroomt de Dender ongeveer 18 km in Wallonië en vervolgens 51 km in Vlaanderen om tenslotte in Dendermonde uit te monden in de Schelde. Begin jaren zeventig zijn herkalibreringswerkzaamheden aan de Dender uitgevoerd met de aanleg van een nieuwe loop (lengte circa 2,8 km) voor de Dender aan haar monding. Deze nieuwe loop, de 'Rechtgetrokken Dender' of 'Nieuwe Dender', ligt in het Benedenscheldebekken en zo ook de huidige monding van de Dender. Er is aan de nieuwe monding ook een getijdensluis gebouwd. De getijdenwerking van de Schelde is op de Dender niet meer (rechtstreeks) merkbaar.

De Dender is van nature een neerslagrivier. Een onregelmatig afvloeiingsregime met lage waarden in droge perioden en hoge waarden in natte perioden typeren het Denderbekken. De nu gestuwde Dender is van nature een snelstromende rivier, die vóór haar kanalisatie een bruisend leven vertoonde. De Dender heeft een relatief groot verval, wat de snelle loop van de rivier mede veroorzaakt.

De Dender onderging in de loop der tijden een sterke menselijke invloed. Allerlei technische maatregelen zijn uitgevoerd om scheepvaart mogelijk te maken, een zo snel mogelijke en veilige waterafvoer te verzekeren en de erosie aan de oevers tegen te gaan. In totaal zijn op de Dender tussen Ath en Dendermonde 13 stuwsluizen gebouwd (excl. stuwsluis te Ath) waarvan er 8 in Vlaanderen liggen. Van Aalst tot Dendermonde is de Dender gekalibreerd voor schepen tot 600 ton (Nieuwe Dender: tot 1.350 ton); stroomopwaarts van Aalst wordt dit 300 ton. De stroomopwaartse stukken (Aalst-Geraardsbergen-Wallonië) worden hoofdzakelijk voor de pleziervaart gebruikt. Ten behoeve van de scheepvaart worden op de Dender minimumpeilen gehandhaafd: de "normale waterpeilen".

De Marke, de Molenbeek-Terkleppebeek, de Molenbeek (Zandbergen), de Bellebeek, de Molenbeek (Erpe-Mere) en de Vondelbeek zijn de belangrijkste zijwaterlopen van de Dender in Vlaanderen. De Marke (oppervlakte 188 km², waarvan 126 km² in Vlaanderen) en de Bellebeek (oppervlakte 100 km²) zijn de grootste deelstroomgebieden in het Denderbekken. De lengte van alle zijwaterlopen in het Denderbekken samen bedraagt 915 km.

Belangrijke stilstaande wateren in het Denderbekken zijn de vijvers in het Provinciaal Recreatiedomein De Gavers (Onkerzele), en de vijvers in de natuurgebieden de Wellemeersen en de Kapellemeersen in Denderleeuw - Aalst. Er zijn geen kanalen die het Denderbekken doorkruisen.

DE KWALITEIT VAN HET WATER EN DE WATERBODEMS

Oppervlaktewater

De waterkwaliteit in het Denderbekken gaat er de laatste jaren stelselmatig op vooruit. Toch voldoet voor zowat 70% van meetplaatsen de biologische waterkwaliteit nog niet aan de basiskwaliteitsnorm (BBI $\geq$ 7). Op de Dender stellen we vooral nog kwaliteitsdalingen vast t.h.v. het traject Denderleeuw-Dendermonde. Het merendeel van de BBI-metplaatsen op de zijwaterlopen voldoet niet aan basiskwaliteitsnorm.

De gemiddelde zuurstof-Prati-indexwaarde (PIO), indicatief voor de zuurstofhuishouding, ligt wel onder de (niet-wettelijk vastgelegde) richtwaarde, maar toch moeten we vaststellen dat slechts 8% van de meetplaatsen in het Denderbekken een aanvaardbare PIO heeft en slechts 4% van de meetplaatsen als niet verontreinigd wordt beschouwd. Vooral de zuurstofhuishouding van de waterlopen in de regio Ninove-Dilbeek-Ternat-Asse-Denderleeuw voldoet niet.

De Visindex (IBI) geeft aan dat het nog niet zo goed gesteld is met het visbestand in het Denderbekken: op maar liefst 65% van de meetplaatsen is de Visindex slecht en op nagenoeg een kwart van de meetplaatsen is de Visindex nog steeds ontoereikend.

Ondanks de duidelijke kwaliteitsverbeteringen tijdens de laatste jaren ligt voor het Denderbekken de basiskwaliteitsdoelstelling betreffende biochemisch en chemisch zuurstofverbruik (BZV en CZV) nog niet binnen bereik. Opvallend is ook het sterk schommelende gehalte aan zwevende stoffen dat onvermijdelijk een stijging in BZV en CZV met zich meebrengt.

Aangezien seizoenale invloeden een grote rol spelen bij de interpretatie van individuele metingen, gebeurt de beoordeling van nitraatverontreiniging momenteel op basis van gemiddelden over de periode van een jaar. Voor het Denderbekken volgen de gemiddelde waarden van de metingen een dalende trend. Verder onderzoek moet de oorsprong aanduiden van eventuele lokale overschrijdingen.

Verscheidene oppervlaktewaterkwaliteitsnormen (voor nitriet, PCB's, zware metalen, pesticiden...) worden op de Dender overschreden.

SECTOREN EN HUN IMPACT OP DE WATERKWALITEIT

In totaal komt in het Denderbekken per dag ongeveer 19.386 kg CZV afkomstig van puntbronnen en diffuse bronnen (landbouw) in het oppervlaktewater terecht (toestand 2002). De huishoudens hebben het grootste aandeel (62%) hierin, gevolgd door de RWZI's (15%), de landbouw (14%) en de industrie (7%). Het aandeel van de overstorten bedraagt 2%. De vervuilingdruk op basis van CZV door de huishoudens in het Denderbekken is het grootst in de stroomgebieden van de Bellebeek (VHA-zone 422) en de Vondelbeek (VHA-zone 433) door het grote aantal inwonerequivalenten dat op dit moment aangesloten is op een riolering die nog niet werd aangesloten op een waterzuiveringsinstallatie. De vervuilingdruk van de RWZI's Geraardsbergen (VHA-zones 410), Liedekerke (VHA-zone 422) en Aalst (VHA-zone 432) is het grootst. De industriële vervuilingdruk is het hoogst in het stroomgebied van de Vondelbeek (VHA-zone 433).

In totaal komt in het Denderbekken per dag ongeveer 5.112 kg stikstof afkomstig van puntbronnen en diffuse bronnen in het oppervlaktewater terecht (toestand 2002). De landbouw heeft het grootste aandeel (57%) in de N-immissies, gevolgd door de huishoudens (26%), de RWZI's (13%) en de industrie (3%). Het aandeel afkomstig van overstorten wordt geschat op 1%. De vervuilingdruk op basis van stikstof door de landbouw in het Denderbekken is het grootst in het stroomgebied van de Marke (VHA-zones 400, 401), van de Bellebeek (VHA-zone 422) en van de Vondelbeek (VHA-zone 433). De vervuilingdruk van zowel de huishoudens als de RWZI's is het grootst in het deelbekken van de Bellebeek (VHA-zone 422).

WATERZUIVERINGSINFRASTRUCTUUR

De zuivering van het huishoudelijk en bedrijfsafvalwater is nog onvoldoende en een deel van de riolering- en waterzuiveringsinfrastructuur functioneert niet optimaal. Binnen het Denderbekken wordt er nog onvoldoende afvalwater gezuiverd (de huidige zuiveringsgraad bedraagt: 61 %). Er is bovendien een gebrek aan geschikte plaatsen voor de inplanting van RWZI's en KWZI's. En er is vooral nood aan definitieve zoneringsplannen. Deze plannen geven aan in welke zones in een gemeente het economisch voordelig is om een riolering aan te leggen en waar beter een individuele behandelingsinstallatie voor afvalwater (IBA) geplaatst kan worden.

De verdunningsproblematiek is onmiskenbaar aanwezig in het Denderbekken: alle rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's) in het Denderbekken hebben in meerdere of mindere mate te kampen met verdunning, m.a.w. er komt veel te veel hemelwater terecht in rioleringen en collectoren.

Waterbodems

Beoordeeld naar de triadebenadering zijn er van de in het Denderbekken onderzochte waterbodems geen als zuiver te beschouwen: de waterbodems voldoen immers op geen enkele meetplaats aan de fysisch-chemische, de biologische én de ecotoxicologische kwaliteit. Alle meetplaatsen zijn in mindere of meerdere mate beïnvloed: 14% van de meetplaatsen is licht verontreinigd, 37% is verontreinigd en 49% van de meetplaatsen is zwaar verontreinigd. De opvallendste punten waar zowel fysisch-chemische, ecotoxicologische als biologische signalen worden genoteerd, zijn gelegen op de

Molenbeek (Aalst), de Wellemeersenwaterloop, de Wildebeek, de Steenvoordebeek, de Gavergracht en op de Dender in Geraardsbergen.

Ecologische kwaliteit van de waterlopen

De ecologische kwaliteit van verschillende waterlopen in het Denderbekken kan beter. Het verlies van de relatie tussen de waterlopen en hun valleien en de aanwezigheid van kunstwerken op de waterlopen zorgen samen met de aanwezigheid van infrastructuur (onder meer een dicht wegennetwerk), de verspreide bebouwing en de lintbebouwing, industriegebieden en een plaatselijk intensief landbouwgebruik in valleigebieden voor versnippering. De morfologie en structuur van de waterlopen zijn sterk veranderd ten gevolge van rechttrekkingen, kalibratiewerkzaamheden, oeververstevigingen en dergelijke. Dat leidt, op diverse plaatsen tot een minder goede waterkwaliteit en tot een verminderde ecologische leefbaarheid. Hierdoor neemt de biodiversiteit af, wat zich onder meer vertaalt in het gebrek aan een evenwichtig visbestand en veelal weinig waardevolle oever- en watervegetaties in en langs de waterlopen. Veel valleigebieden in het Denderbekken kampen met verzuuring als gevolg van verdroging (door een daling van de grondwaterstand) en als gevolg van vermesting.

Grondwater

Verontreiniging door puntbronnen

De impact van stedelijke gebieden op de grondwaterkwaliteit is moeilijk in kaart te brengen. Het gaat hier over verschillende kleine bronnen (zoals lekkende riolen en het gebruik van pesticiden op paden), die samen een bepaald effect kunnen uitoefenen, maar vergeleken met het volume van grondwaterlichamen stellen ze relatief weinig voor. Gezien de aard van de activiteiten van de industrie de grootste impact op de kwaliteit van het grondwater via puntbronnen. Verontreiniging gebeurt via de bodem. Op basis van OVAM-gegevens (2003) zijn er in het Denderbekken geen puntbronnen die een significante impact uitoefenen op de grondwaterlichamen en die een risico vormen bij het behalen van de kwaliteitsdoelstellingen voor 2015.

Diffuse bronnen van verontreiniging

Sinds het voorjaar van 2004 is een nieuw freatisch grondwatermeetnet volledig operationeel en staat onder andere in functie van het monitoren van nitraatconcentraties in het grondwater. Gezien dit meetnet in landbouwgebied geïnstalleerd is, moet een vastgestelde diffuse verspreiding van nitraat in de eerste plaats in verband worden gebracht met de (overmatige) bemesting van landbouwpercelen. Gemeten overschrijdingen van de nitraatnorm kunnen hierbij zowel aan recente als ook aan minder recente bemestingstoepassingen te wijten zijn. Atmosferische depositie is een mogelijke bijkomende bron voor diffuus voorkomend nitraat in het grondwater. Potentieel kunnen ook lozingen van huishoudelijk afvalwater, meer bepaald lekkende rioleringen, een reden van nitraatverontreiniging zijn, alhoewel het hierbij gaat om puntbronnen of hooguit lijnbronnen en kan er van diffuse verontreiniging geen sprake zijn. Bijkomend onderzoek is lopende/vereist om een beter kwantitatief verband te kunnen leggen tussen nitraatuitspoelingen uit bodemlagen en gemeten nitraatconcentraties in het grondwater.

Verder wordt in het kader van de lopende analysecampagnes ook het gehalte aan andere stoffen bepaald, zoals de hoofdionen en een aantal pesticiden. Een behoorlijk deel van de meetputten in het Denderbekken zijn in meerdere of mindere mate aangerijkt met nitraat: in 44% van de meetputten wordt de Europese en Vlaamse nitraatnorm van 50 mg/l overschreden. Op basis van de eerste meetcampagne in het freatische grondwatermeetnet van 2004 zijn er nagenoeg geen verhoogde fosfaatconcentraties in het grondwater. Voorlopig zijn er nog geen meetgegevens over pesticiden beschikbaar voor het Denderbekken.

Een verstoring van de waterhuishouding kan zich bovendien ook uiten in een verandering in de grondwaterkwaliteit.

OVERSTROMINGEN

Overstromingen zijn een natuurlijk verschijnsel: vooral tijdens de winterperiodes zorgt de verhoogde aanvoer van water er voor dat waterlopen hun winterbedding aanspreken en dus buiten hun oevers treden. Het Denderbekken is door haar topografische en geologische kenmerken van nature al extra gevoelig voor piekdebieten. Daarbij komt nog de invloed van ingrepen van de mens op het watersysteem (inname van valleigebieden door bebouwing, rechttrekking en indijking van waterlopen, versnelde afvoer, toename van verharde oppervlakte, enzovoort). Dit alles leidt ertoe dat het

Denderbekken bij periodes van hevige neerslag geregeld kampt met ernstige problemen van wateroverlast.

SEDIMENTTOEVOER NAAR DE WATERLOPEN

Door de aanwezigheid van leembodems in combinatie met grote reliëfverschillen – vooral in het zuidelijke deel van het bekken – bedraagt de bodemerosie in het Denderbekken meer dan 132.000 ton/jaar. In de meeste gebieden van het Denderbekken worden erosiewaarden bereikt die ook wegens het specifieke reliëf hoger liggen dan het Vlaamse gemiddelde. De meeste erosieproblemen in het Denderbekken doen zich voor in het stroomgebied van de Bellebeek, de Molenbeek (Erpe-Mere), de Molenbeek-Terkleppebeek en de Marke.

Erosie betekent echter ook dat er sediment naar de waterlopen wordt aangevoerd (sedimentexport). Van de jaarlijkse erosie in het Denderbekken komt naar schatting één tiende in de waterlopen van het bekken terecht. Niettegenstaande bodemerosie verantwoordelijk is voor het merendeel van de sedimenttoevoer, zorgen (weliswaar in mindere mate) ook effluenten van waterzuiveringsinstallaties, rechtstreekse lozingen van huishoudelijk afvalwater, industriële lozingen en riooloverstorten voor een constante toevoer van sedimentdeeltjes naar de waterloop.

De aanvoer van deze grote hoeveelheden sediment naar de waterlopen veroorzaakt een aanzienlijke en versnelde sedimenttoename in de waterlopen van het Denderbekken. Hierdoor zijn op verschillende plaatsen in het Denderbekken uit hydraulisch oogpunt herhaaldelijke ruiming noodzakelijk.

DE GRONDWATERVOORRADEN

Er zijn vier belangrijke watervoerende lagen in het Denderbekken: het Quartair aquifersysteem, het Ledo-Paniseliaan-Brusseliaan aquifersysteem, het Ieperiaan aquifersysteem en de Sokkel.

Het grondwaterverbruik in het Denderbekken leidt tot grondwaterpeildalingen, dit zowel in de diepe als de ondiepere grondwaterlagen.

Eenzelfde watervoerende laag kan wat het grondwaterpeil betreft op verschillende locaties verschillende trends vertonen: in het Landeniaan aquifersysteem (deel van het Sokkelsysteem) is het peil in het zuiden van het Denderbekken sinds 1992 tot op heden bijna 2,5 meter gedaald, terwijl in het noordoosten van het Denderbekken het grondwaterpeil in dezelfde watervoerende laag een stijgende trend vertoont.

Het grondwaterpeil in het Ieperiaan aquifersysteem bleef de laatste jaren nagenoeg stabiel.

Het Sokkel aquifersysteem is een belangrijke watervoerende laag in het zuiden van Oost-Vlaanderen. Een groot deel van de grondwaterwinningen wordt hier aangetroffen. Het debiet dat uit deze watervoerende laag onttrokken wordt, is aanzienlijk, met belangrijke grondwaterpeildalingen tot gevolg. De situatie is op sommige plaatsen alarmerend, omdat het grondwaterpeil al onder het dak van de Sokkel voorkomt. In de regio Aalst-Dendermonde doet zich een noemenswaardige depressie-trechter voor. De dalingen van het grondwaterpeil beperken zich niet enkel tot de omgeving van de waterwinning, maar zijn in het volledige Denderbekken merkbaar.

HOEVEEL EN WELK WATER WORDT ER DOOR WIE VERBRUIKT IN HET DENDERBEKKEN?

Binnen het Denderbekken wordt jaarlijks circa 24,5 miljoen m³ water verbruikt. De sectoren huisvesting (55%) en industrie en handel (36%) staan samen in voor bijna 90% van het totale waterverbruik in het Denderbekken.

Kwalitatief hoogwaardig water (drinkwater, grondwater) wordt momenteel nog voor (te) veel toepassingen gebruikt. Er is echter nog onvoldoende inzicht bij de verschillende sectoren in welke toepassingen hoogwaardig water vereisen en voor welke toepassingen alternatieve laagwaardige waterbronnen (hemelwater, oppervlaktewater) kunnen worden gebruikt, alsook in de beschikbaarheid van deze laagwaardige waterbronnen. Verontreiniging van oppervlakte-, grond- en drinkwater beperkt echter het gebruik ervan voor sommige toepassingen. Bovendien wordt het subsidiebeleid betreffende hergebruik van hemelwater en handhaving hiervan als ontoereikend ervaren. Er is tevens nog onvoldoende sensibilisering rond het gebruik van alternatieven voor hoogwaardige waterbronnen.

In totaal wordt jaarlijks circa 15 miljoen m³ *drinkwater* in het Denderbekken verbruikt. Het drinkwaterverbruik vertegenwoordigt 60% van het totale waterverbruik in het Denderbekken en wordt

voornamelijk door de sectoren huisvesting (75%), industrie en handel (18%) en in mindere mate land- en tuinbouw (6%) gebruikt, dit laatste in hoofdzaak uit milieuhygiënische noodzaak. In het Denderbekken wordt er geen drinkwater gewonnen uit oppervlaktewater noch uit grondwater: al het drinkwater wordt aangevoerd van buiten het bekken, in hoofdzaak uit Wallonië.

In totaal wordt jaarlijks circa 6 miljoen m³ *grondwater* in het Denderbekken verbruikt. Het grondwaterverbruik vertegenwoordigt 23% van het totale waterverbruik in het Denderbekken en wordt voornamelijk aan de sectoren industrie en handel (81%) en land- en tuinbouw (16%) toegeschreven. In totaal zijn er in het Denderbekken, gespreid over een aantal watervoerende lagen, 663 grondwaterwinningen vergund voor een totaal debiet van ruim 5,7 miljoen m³/jaar. Enerzijds kan dit een overschatting zijn van het effectieve grondwaterverbruik omdat niet noodzakelijk bij elke grondwaterwinning het volledig vergunde debiet wordt opgepompt. Anderzijds kan dit totale debiet ten gevolge van illegale grondwaterwinningen een onderschatting zijn van het werkelijke grondwaterverbruik.

Jaarlijks wordt circa 2 miljoen m³ *oppervlaktewater* verbruikt in het Denderbekken. Het merendeel hiervan is water dat uit de Dender wordt gecapteerd voor industriële doeleinden en grotendeels als koelwater wordt gebruikt.

Het jaarlijkse *hemelwaterverbruik* in het Denderbekken schommelt rond 1 miljoen m³.

WIE BEHEERT HET WATER IN HET DENDERBEKKEN?

Het kwantiteitsbeheer van het oppervlaktewater is verdeeld over verschillende instanties naargelang de waterloop bevaarbaar of onbevaarbaar is en de categorie waartoe de waterloop behoort. De administratie Waterwegen en Zeekanaal NV (W&Z), afdeling Bovenschelde, is bevoegd voor de Dender (bevaarbare waterloop). Onbevaarbare waterlopen worden opgesplitst in drie categorieën. De afdeling Water van de VMM beheert de onbevaarbare waterlopen van de eerste categorie (Marke, benedenstroomse gedeelten van de Bellebeek, Vondelbeek, Steenbeek-Bandsloot, Molenbeek (Zandbergen), Molenbeek (Erpe-Mere)). De provinciebesturen van Oost-Vlaanderen en van Vlaams-Brabant beheren de onbevaarbare waterlopen van de tweede categorie en de gemeenten beheren de waterlopen van de derde categorie. Binnen het ambtsgebied van de polders en wateringen wordt het beheer van de onbevaarbare waterlopen van de tweede en derde categorie overgenomen door de betrokken polder of watering. Daarnaast kunnen ook welbepaalde oud- en/of niet-geklasseerde waterlopen onderhouden worden door deze besturen, op voorwaarde dat zij opgenomen zijn in een lijst die goedgekeurd is door de algemene vergadering van het betrokken bestuur. Buiten het ambtsgebied van de polders en wateringen worden deze oud- en/of niet-geklasseerde waterlopen onderhouden door de aangelanden.

Ook het kwaliteitsbeheer van het oppervlaktewater is in Vlaanderen verdeeld over verschillende instanties. De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) beheert de kwaliteit van het oppervlaktewater en onderzoekt daartoe de waterkwaliteit, inventariseert wie wat loost en stelt investering- en optimalisatieprogramma's op voor de afvalwaterzuiveringsinfrastructuur. Aquafin bouwt en beheert de collectoren en bovengemeentelijke waterzuiveringsinstallaties (RWZI en KWZI), de gemeenten staan in voor de gemeentelijke rioleringen en gemeentelijke kleinschalige waterzuiveringsinstallaties (KWZI's).

De VMM beheert het grondwater.

INTEGRAAL WATERBELEID IN DE PRAKTIJK IN HET DENDERBEKKEN

Het bekkenbeheerplan geeft voor de verschillende thema's van de krachtlijnen uit de Waterbeleidsnota een aantal concretere, met name operationele doelstellingen aan. Aan iedere operationele doelstelling zijn telkens (herstel)maatregelen gekoppeld. Deze maatregelen geven weer wat er moet worden ondernomen en uitgevoerd om de doelstelling te bereiken. Het bekkenbeheerplan bevat ook acties; deze zijn de concrete en gebiedsgerichte vertaling van de maatregelen. Acties geven samen met door waterbeheerders, vergunningverleners, sectoren enz. toe te passen aanbevelingen aan wat er in de praktijk staat te gebeuren in het Denderbekken.

WE WILLEN WATEROVERLAST EN WATERTEKORT IN HET DENDERBEKKEN VOORKOMEN

Om te voorkomen dat de wateroverlast wordt afgewenteld op de stroomafwaarts gelegen gebieden, volgt het waterbeheer de drietrapsstrategie "vasthouden-bergen-afvoeren". Die strategie moet een

antwoord bieden op de wateroverlast, maar moet ook bijdragen aan de strijd tegen verdroging. De volgorde van de strategieën geeft aan welk beheer de voorkeur geniet.

Op welke manier brengen we de strategie “vasthouden” in praktijk?

1. *De infiltratiemogelijkheden in het Denderbekken moeten (beter) worden benut.* In het openruimtegebied stellen we alles in het werk om de infiltratiecapaciteit van de bodem maximaal te benutten en te herstellen. Dit betekent dat het bodemgebruik van openruimtefuncties i.f.v. infiltratiemogelijkheden moet worden afgestemd. In de verstedelijkte gebieden worden burgers, bedrijven, gemeenten enz. via sensibilisatie, subsidiëring en vergunning ertoe aangezet om initiatieven te nemen i.f.v. het maximaal benutten van de opvangmogelijkheden en de infiltratiemogelijkheden van hemelwater.
2. *Er moet voor gezorgd worden dat er zo weinig mogelijk hemelwater op de riolering wordt aangesloten.* Verharde oppervlakken worden zoveel mogelijk afgekoppeld van de riolering, waarna het water wordt hergebruikt of geïnfiltreerd. Dit kan door bij het verlenen van vergunningen aan te sturen op het zo weinig mogelijk aansluiten van hemelwater op de riolering. Sensibiliseren en stimuleren zijn hierbij onmisbaar, in het bijzonder voor wat betreft bestaande bebouwing en oppervlakken. Het uitwerken van bijkomende maatregelen wordt hierbij als noodzakelijk ervaren om zo veel mogelijk afkoppeling van hemelwater te kunnen realiseren. Dit dient op niveau Vlaanderen te worden besproken. Ook het van de riolering afkoppelen van de parasitaire debieten is dringend nodig.
3. *Er moet voor gezorgd worden dat hemelwater vertraagd wordt afgevoerd.* Wanneer bij niet-verharde oppervlakken infiltratie niet mogelijk is, zien we erop toe dat de waterafvoer vertraagd gebeurt (bijvoorbeeld door grachten te herwaarderen als hemelwaterafvoerkanalen of in gebieden met veel erosie dragen erosiebestrijdende maatregelen bij tot het vertraagd afvoeren van water). Bij verharde oppervlakken waar na afkoppeling van het hemelwater infiltratie en/of hergebruik van hemelwater niet mogelijk is, wordt versnelde afvoer van het hemelwater tegengegaan. Ook dit kan via de vergunningverlening worden aangestuurd. Sensibiliseren en stimuleren zijn hierbij onmisbaar, in het bijzonder wat betreft bestaande bebouwing en oppervlakken.

Sensibiliseren en stimuleren van burgers, bedrijven, landbouw, de lokale en hogere overheden,... zijn fundamentele instrumenten om éénieder aan te zetten tot het zoveel mogelijk nemen van initiatieven om water ter plaatse te houden. Ook het houden van toezicht op het uitvoeren van de installatievoorschriften is essentieel om de gewenste doelstelling naar de afkoppeling en het behoud van de kwaliteit van hemelwater te realiseren.

4. *We benutten de natuurlijke vormen van waterconservering in het Denderbekken (beter).*

De waterconserveringsgebieden in het Denderbekken worden beschermd en hersteld door een achteruitgang van de ruimtelijke situatie in relatie tot het watersysteem te voorkomen. Hiervoor zal in samenspraak met de betrokkenen een evaluatie gebeuren (rekening houdend met verschillende randvoorwaarden) van welke nog niet bebouwde/verharde gewestplanbestemmingen woongebied en industriegebied⁸¹ gelegen in waterconserveringsgebied ook in de toekomst kunnen worden gevrijwaard. Acties die betrekking hebben op het aspect waterconservering maken deel uit van projecten die in hoofdzaak zijn opgenomen in de thema's afvoeren en natuur - ecologie.

Op welke manier brengen we de strategie “bergen” in praktijk?

Een aanpak aan de bron en het voorzien van over het bekken verspreide berging (bij voorkeur stroomopwaarts) voor overtollig water, zijn de toonaangevende elementen van deze strategie. Technische maatregelen houdt men achter de hand voor uitzonderlijke situaties, waar de natuurlijke aanpak faalt.

---

⁸¹ Incl. gewestplanbestemmingen woonuitbreidingsgebied, uitbreidingsgebied industrie, verblijfsrecreatie, handel en gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut.

1. *We zorgen ervoor dat overstromingsgebieden in het Denderbekken die nu al door het water worden opgeëist bij piekdebieten (dit zijn de actuele waterbergingsgebieden) worden gevrijwaard in de toekomst. We sturen aan op een ruimtegebruik in de actuele waterbergingsgebieden dat is afgestemd op de waterbergingsfunctie van het gebied. Hiervoor zal in samenspraak met de betrokkenen een evaluatie gebeuren (rekening houdend met verschillende randvoorwaarden) van welke nog niet bebouwde/ verharde gewestplanbestemmingen woongebied en industriegebied⁸² gelegen in actueel waterbergingsgebied kunnen worden gevrijwaard.*
2. *We realiseren extra waterbergingscapaciteit in het Denderbekken. Hiervoor volgen we 3 sporen:*
  - a. *POTENTIËLE WATERBERGINGSGEBIEDEN VRIJWAREN WE. We sturen hiervoor aan op een ruimtegebruik in de potentiële waterbergingsgebieden dat is afgestemd op een mogelijk toekomstige waterbergingsfunctie van het gebied. Ook hiervoor zal in samenspraak met de betrokkenen een evaluatie gebeuren (rekening houdend met verschillende randvoorwaarden) van welke nog niet bebouwde/verharde gewestplanbestemmingen woongebied en industriegebied⁸³ gelegen in potentieel waterbergingsgebied kunnen worden gevrijwaard. Verder worden de huidige kaarten van de potentiële waterbergingsgebieden nauwkeuriger ingevuld i.f.v. het noodzakelijk potentieel aan (mogelijke) toekomstige waterberging.*
  - b. *WE RICHTEN (ACTIEVE) OVERSTROMINGSGEBIEDEN IN IN VERSCHILLENDE DEELSTROOMGEBIEDEN VAN HET DENDERBEKKEN. Er staan projecten op stapel voor de Molenbeek (Erpe-Mere) (Hollestraat en Lammersweg), de Marke en de Bellebeek. Het gaat hierbij zowel om de effectieve inrichting van overstromingsgebieden als ontwerpstudies die in de toekomst tot projecten zullen leiden.*
  - c. *WE TRACHTEN ZOVEEL MOGELIJK STRUCTUURHERSTEL VAN WATERLOPEN TE REALISEREN IFV HET CREËREN VAN EXTRA WATERBERGINGS-CAPACITEIT IN HET DENDERBEKKEN. De mogelijkheden hiervoor zullen geëvalueerd worden onder meer voor de Molenbeek (Zandbergen) en voor de Vondelbeek.*
3. *Bebouwing en infrastructuur beschermen we tegen wateroverlast. Naast het uitvoeren van acties die tot doel hebben het zoveel mogelijk vasthouden van water, het realiseren van extra ruimte voor water, het vrijwaren van de actuele waterbergingsgebieden, het instaan voor een veilige waterafvoer bij piekdebieten, staan nog verschillende andere acties op stapel in het teken van het oplossen van wateroverlastproblemen (vb. realisatie van te verwachten acties van nog in uitvoering zijnde studies, lokale beschermingsmaatregelen, ...).*

Op welke manier brengen we de strategie “afvoeren” in praktijk?

Wanneer vasthouden en bergen niet toereikend zijn en er zich problemen van wateroverlast dreigen voor te doen, moet een vlotte afvoer in de waterloop verzekerd zijn. Om een dergelijke vlotte afvoer te verzekeren worden technische maatregelen zoals (lokale) slib- of kruidruiming, infrastructuurwerken (verbreding van kunstmatige waterlopen, pompen, ...), enz. uitgevoerd.

1. *De waterbeheerders zorgen ervoor dat de waterlopen hun afvoerfunctie optimaal kunnen behouden. Peilbeheer, infrastructuurwerken en slib- en kruidruiming moeten hiervoor instaan. Dringende slibuimingen (veiligheidsredenen/bevaarbaarheid) moeten, wanneer noodzakelijk, worden uitgevoerd. Er zullen ook richtlijnen voor het onderhoud en het beheer van de waterlopen gekoppeld aan de functietoekenning worden opgesteld alsook een gezamenlijk onderhoudschema. Op de Dender zijn verschillende infrastructuurwerken gepland (renoveren van verschillende stuwen, evaluatie wegnemen stuwsluis van Teralfene, enz.).*
2. *De afvoer van een waterloop wordt ook afgestemd op de andere gebruiksfuncties van de waterloop. De waterloopbeheerders dienen dus bij het peilbeheer aandacht te hebben voor de andere functies (scheepvaart, landbouw, natuur, recreatie...). Ter ondersteuning hiervoor zullen de valleigebieden van 1ste cat. waterlopen in het Denderbekken in kaart gebracht worden waar*

---

⁸² Incl. gewestplanbestemmingen woonuitbreidingsgebied, uitbreidingsgebied industrie, verblijfsrecreatie, handel en gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut.

⁸³ Incl. gewestplanbestemmingen woonuitbreidingsgebied, uitbreidingsgebied industrie, verblijfsrecreatie, handel en gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut.

actief peilbeheer een meerwaarde kan bieden ter voorkoming of beperking van droogteschade i.f.v. natuur en landbouw,.

Handhaving van de 5-m zone langs de waterlopen is onontbeerlijk om de toegankelijkheid te garanderen zodat werken aan de waterlopen kunnen worden uitgevoerd. Deze strook langs de waterloop heeft bovendien een belangrijke functie als buffer tegen instromende nutriënten of sediment en biedt de waterloop tevens de nodige ruimte voor het ontwikkelen van een natuurlijke structuur (o.m. meanders).

WATER VOOR DE MENS

Watersystemen vervullen simultaan talrijke functies. Naast de aan- en afvoer van water hebben ze ook belangrijke ecologische functies (biodiversiteit, voeding van waterafhankelijke terrestrische ecosystemen, ...) en een hele reeks economische (scheepvaart, drinkwatervoorziening, irrigatie van landbouwgronden, veedrenking, koel- en proceswater voor de industrie, ...) en socioculturele en recreatieve functies (hengelsport, pleziervaart, belevingswaarde, onroerend erfgoed, ...). Er wordt zoveel mogelijk voor multifunctionaliteit gekozen, waarbij economische, sociale en ecologische functies integraal worden afgewogen. De finale toetssteen is de draagkracht van het watersysteem.

Scheepvaart op de Dender

Voor het traject Aalst-Dendermonde wordt een transportfunctie vooropgesteld. Op het traject Geraardsbergen-Ninove-Aalst ligt de klemtoon vooral op het recreatieve gebruik van de Dender, zoals pleziervaarten en toervaarten.

1. *We waarborgen de huidige mogelijkheden tot scheepvaart op de Dender.* Een adequaat onderhoud aan en de instandhouding van de bestaande infrastructuur op de Dender zijn van primordiaal belang voor het vrijwaren van het bestaande goederentransport en de recreatie- en toervaart.

Waar nodig passen we op de Dender de infrastructuur ten behoeve van de scheepvaart aan (o.m. te Aalst waar de bouw van een zwaairom voor 600 ton-schepen, nieuwe aanlegplaatsen voor en na de nieuwe stuwsuis, enz. voorzien zijn) en we verzekeren een voldoende diepgang van en waterpeil in de Dender. Ook de geplande infrastructuurwerken aan de Dender (zie vroeger) dragen bij tot het waarborgen van de mogelijkheid tot scheepvaart.

2. *We zorgen ervoor dat het bestaande traject Aalst-Dendermonde optimaal wordt benut.* De opwaardering van de Dender voor het traject Aalst-Dendermonde voor schepen tot 1.350 ton kadert hierin.

Toerisme en recreatie

De aanwezigheid van water is een belangrijke aantrekkingspool voor water- en oevergebonden recreatie en toerisme in het Denderbekken. Recreatie- en toerismeactiviteiten kunnen het draagvlak van het watersysteem echter overschrijden en aanleiding geven tot een verstoring van het (natuurlijk) milieu: verstoring van de water- en broedvogels, het wild parkeren, het vertrappelen en/of verwijderen van de oevervegetatie, vervuiling van de waterlopen, ... Op plaatsen waar bepaalde vormen van water- en oevergebonden recreatie niet verzoenbaar zijn met andere functies of in en rond ecologisch kwetsbare waterlopen, kan recreatie niet of slechts onder bepaalde voorwaarden worden toegelaten.

De Dender wordt voorbehouden voor zachte recreatie en toer- en recreatiescheepvaart: snelvaart, jetski en andere gelijkaardige gemotoriseerde vormen van recreatie zijn verboden.

We zorgen voor voldoende maar duurzame water- en oevergebonden recreatie- en toerismemogelijkheden. Het uitbouwen van een degelijke recreatie- en toerisme-infrastructuur draagt bij tot het bekomen van duurzame water- en oevergebonden recreatie en toerisme afgestemd op de draagkracht van het watersysteem van het Denderbekken. Hiervoor wordt onder meer het actieplan van de Provinciale Visserijcommissie uitgewerkt, werden er recent aanmeervoorzieningen en in- en uitstapmogelijkheden voor kano-kajak-roeiboot aan de sluis van Idegem en Pollare gebouwd, werd te Denderleeuw een voetgangersbrug over de Dender gebouwd, worden te Dendermonde wandelpaden langs de oever van de Dender aangelegd, enz.

Onroerend erfgoed

Het waterbeleid en -beheer zorgen er voor de erfgoedwaarden van het watersysteem en van de watergebonden infrastructuur te vrijwaren.

1. *Het waterbeheer houdt rekening met de maaltvaardigheid van nog werkende en van beschermde watermolens.* Ook bij het saneren van vismigratieknelpunten t.h.v. watermolens is dit een belangrijk aandachtspunt.
2. *We herwaarderen water in de stad.* Te Dendermonde wordt gewerkt aan het project "Herinrichting van de oude Dender te Dendermonde" en wordt de overwelfde Vondelbeek deels opengemaakt. Er wordt een inventarisatie opgemaakt van locaties binnen het Denderbekken waar het (gedeeltelijk) openleggen van waterlopen de waardering voor en de belevingswaarde van water in de stads- en/of dorpskern kan vergroot worden.

WE WILLEN DE KWALITEIT VAN HET WATER IN HET DENDERBEKKEN VERDER VERBETEREN

Oppervlaktewater

Twee sporen worden gevolgd bij het verbeteren van de oppervlaktewaterkwaliteit:

1. *De problemen worden aan de bron aangepakt.*

De verontreiniging afkomstig van puntbronnen wordt teruggedrongen en we stemmen de afvalwaterlozingen af op de draagkracht van het watersysteem. De bepaling van de draagkracht (immissieplafond) en het risico op het niet halen van de goede toestand van de verschillende types waterlopen in het Denderbekken met behulp van een modellering (PEGASE-model) is hiervoor voorzien evenals de toepassing van het Vlaams Milieukostenmodel Water en het PEGASE-model voor het Denderbekken.

Met het oog op het terugdringen van de diffuse verontreiniging worden de waterlopen in het Denderbekken die te lijden hebben van eutrofiëringsverschijnselen geïnventariseerd, voorkomen we de inspoeling van nutriënten, verminderen we de jaarlijkse verspreidingssequivalenten van bestrijdingsmiddelen en zware metalen (met 50% tegen 2010) en reduceren we het gebruik van de milieugevaarlijke stoffen.

2. *We zorgen voor een efficiënte waterzuivering.*

Om de collectieve zuiveringsgraad te verhogen en de verdere sanering van het buitengebied te realiseren worden verspreid in het bekken heel wat bovengemeentelijke saneringsprojecten (IP/OP) (bovengemeentelijke collectoren, aansluitingen, enz.) uitgevoerd. In de meeste regio's staan nog heel wat bovengemeentelijke projecten te gebeuren. Daarnaast worden nog verschillende bovengemeentelijke RWZI's en KWZI's (IP/OP) gebouwd (vb. te Asse, Gooik, Lebbeke, Aigem...). Het rollend bovengemeentelijke optimalisatieprogramma (OP) wordt verder uitgebouwd, de gemeentelijke saneringsprojecten die opgenomen zijn op het subsidiëringsprogramma en de verdere sanering van het buitengebied worden uitgevoerd en de individuele zuiveringsgraad wordt verhoogd.

We stellen alles in het werk om het rendement van de waterzuiveringsinfrastructuur in het Denderbekken te verbeteren: afkoppelingsprojecten om de verdunning van het te transporteren afvalwater te verminderen worden uitgevoerd en problematische overstorten in het Denderbekken worden opgespoord en gesaneerd. Anderzijds kan éénieder zijn steentje bijdragen door ervoor te zorgen het hemelwater waar mogelijk niet aan te sluiten op de riolering en dus te infiltreren of te hergebruiken.

Grondwater

In de meeste gevallen beperken de huidige kwaliteitsproblemen van het grondwater zich tot de freatische grondwaterlichamen, die veel meer kwetsbaar zijn voor verontreiniging (zowel voor puntverontreinigingen als diffuse verontreiniging) dan de gespannen grondwaterlichamen die beschermd worden door afsluitende kleilagen.

Via uitgebreide toestandsmonitoring (uit te voeren op Vlaams niveau) wordt bepaald welke grondwaterlichamen voor welke parameters "at risk" zijn en wordt een nadere karakterisering uitgevoerd om nauwkeuriger te kunnen beoordelen hoe groot het gevaar is en welke maatregelen er moeten worden genomen om de toestand te verbeteren. Het nutriënten- en pesticidenbeleid moeten leiden tot een kwaliteitsverbetering van het grondwater betreffende stikstofhoudende stoffen, pesticiden en fosfaten. Toezicht en controle moeten erover waken dat bij risicohoudende activiteiten, die gehouden zijn aan de voorwaarden voorzien in VLAREM (die voldoende garanties voor grondwaterbescherming inhouden), deze voorwaarden ook nageleefd worden. Daarnaast dienen rechtstreekse afvalwaterlozingen in de bodem te worden aangepakt. Controle op de aansluitingsplicht

van afvalwater op de riolering is noodzakelijk evenals onderzoek naar het effect van riolekkages op de grondwaterkwaliteit.

Waterbodems

Eenzijds zorgen we ervoor dat vervuilde waterbodems worden gesaneerd en we gaan verdere verontreiniging tegen. Anderzijds moet ervoor gezorgd worden dat er minder slib in de waterlopen terecht komt.

1. *Bodemerosie en sedimentaanvoer naar de waterloop wordt teruggedrongen.* Dit kan door op landbouwpercelen respectievelijk zuiver brongerichte (op de akker) en meer symptoomgerichte (zorgen ervoor dat het sediment niet tot in de waterloop komt) erosiebestrijdingsmaatregelen toe te passen. Aan de hand van een studie zal worden opgespoord welke de meest vervuilde overstorten zijn in het Denderbekken teneinde de toevoer van zwevende stoffen naar de waterloop aan te pakken.
2. *Waterbodems saneren of ruimen we op een duurzame manier i.f.v. het wegwerken van de historische sanering- en ruimingsachterstand.* Ter voorbereiding van de beslissingen van de Vlaamse regering m.b.t. de prioritair te onderzoeken waterbodems zullen in samenspraak met de lokale waterbeheerders, de betrokken administraties (o.m. de VMM en de OVAM) en het bekkenbestuur van het Denderbekken de meest prioritair te onderzoeken trajecten worden opgesteld. Op basis van de waterbodemonderzoeken die een ernstige bedreiging vaststellen, zal er vervolgens opnieuw een prioritering gebeuren van de effectief te saneren waterbodems. Deze lijst wordt eveneens goedgekeurd door de Vlaamse regering. Omdat er meer mogelijkheden voor de verwerking en het hergebruik van bagger- en ruimingsspecie in het Denderbekken nodig zijn, wordt er onderzoek verricht naar geschikte locaties waar de specie zowel tijdelijk als permanent kan worden behandeld en geborgen en worden deze locaties ingericht als ontwateringssite.

Natuur - Ecologie

Bij het dagelijkse beheer van de waterlopen is het belangrijk om ervoor te zorgen dat ruimingswerken/ onderhoudswerken van een waterloop ook zijn afgestemd op de ecologische doelstellingen van de waterloop. De ecologisch waardevolle gebieden vormen steeds bijzondere aandachtsgebieden voor het waterbeheer.

1. *We zorgen voor waterlopen met een hoge structuurkwaliteit, een hoog zelfreinigend vermogen en een natuurlijke biodiversiteit.* Het behoud en herstel van de natuurlijke structuur van de waterlopen worden vooropgesteld. Zo wordt in het benedenstrooms gedeelte van de Marke structuurherstel gerealiseerd. Door het bestrijdingsprogramma invasieve plantensoorten uit te voeren zorgen we voor een preventieve aanpak van de verspreiding van exotische waterplanten in het bekken. Daarnaast spreekt het voor zich dat een goede waterkwaliteit (en zuivere waterbodems) een basisvereiste is voor een goede ecologische toestand van waterecosystemen.
2. *De verbindingen in de waterlopen en de valleien behouden en herstellen we.* Heel wat vismigratieknelpunten zullen op korte termijn verdwijnen (vb. op de Dender tss. Geraardsbergen en Denderbelle t.h.v. de stuwsluiscomplexen; op een aantal plaatsen op de Marke). Na het evalueren van al uitgevoerde saneringsprojecten betreffende vismigratie worden de volgende prioriteiten m.b.t. het oplossen van vismigratieknelpunten bepaald en worden de nodige voorbereidende ontwerpen opgemaakt. Daarnaast creëren we zo veel mogelijk milieuvriendelijke oevers zowel langs de Dender (vb. door het uitvoeren van het bermbeheerplan) als langs de onbevaarbare waterlopen in het Denderbekken (vb. door het opstellen van oeverbeheerplannen). We zorgen er ten slotte voor dat het contact tussen waterloop-oever-vallei wordt behouden (vb. bij slibdeponie oeverophogingen vermijden) en zo nodig hersteld.

Verschillende maatregelen (structuurherstel, inrichting van milieuvriendelijke oevers, het tegengaan van inspoeling van sedimenten en nutriënten enz.) die zijn opgenomen in het bekkenbeheerplan kunnen in een aantal gevallen en afhankelijk van het vooropgestelde doel, de situatie ter plaatse, enz. de aanduiding van oeverzones impliceren. De afbakening van oeverzones wordt voorbereid.

Met het oog op het bekomen van enerzijds een optimaal ecologisch herstel en anderzijds het afstemmen van de (ecologische) herstelmaatregelen i.f.v. van extra waterberging en een verbetering van de waterkwaliteit ten gevolge een verhoging van het zelfreinigende vermogen, realiseren we waar en indien mogelijk ecologische herstelmaatregelen in de context van integrale projecten. In het benedenstroomse gedeelte van de Marke staat de uitvoering van verschillende herstelmaatregelen (hermeandering, sanering vismigratieknelpunten, herstel milieuvriendelijke oevers ...) te gebeuren.

Voor de Molenbeek (Zandbergen) en de Molenbeek (Erpe-Mere) zal een geïntegreerd project worden voorbereid en voor de Bellebeek wordt het huidige beheer van de wachtbekkens geëvalueerd i.f.v. de ecologische doelstellingen voor het gebied.

Er wordt mee uitvoering gegeven aan de acties en maatregelen, die tot stand komen naar aanleiding van het Natuurrichtplan 'Dendervallei van de gewestgrens tot Ninove, evenals het Raspailleboscomplex en Geitebos', die betrekking hebben op aspecten van het watersysteem, in het bijzonder de Dender en haar vallei.

WE WILLEN IN HET DENDERBEKKEN DUURZAAM OMGAAN DUURZAAM MET WATER

Op welke manier zorgen we voor een sluitend voorraadbeheer?

Om de voorraden aan oppervlakte- en grondwater in het Denderbekken duurzaam te beheren is het nodig om het water op een duurzame manier te gaan gebruiken. We werken hiervoor herstelprogramma's uit en passen deze toe en/of maken een planning op voor de uitbreiding van winningsmogelijkheden. Dit kan door in eerste instantie het Strategisch Plan voor Watervoorziening in het Denderbekken toe te passen. Het is de bedoeling dat hoogwaardig water wordt voorbehouden voor hoogwaardige toepassingen. Het aanwenden van dergelijk water voor doeleinden die geen specifieke kwaliteitseisen stellen (zoals toiletspoeling, schoonmaak, het wassen van de auto, irrigatie of koelwater) past niet in het concept van duurzaam watergebruik, moet dus worden vermeden en dient in de mate dat het kan, vervangen te worden door water van een lagere kwaliteit (oppervlaktewater, hemelwater, gezuiverd afvalwater ...). De sectoren huisvesting, industrie & handel en land- & tuinbouw zijn hierbij de meest betrokken sectoren.

7.2 DE DEELBEKKENBEHEERPLANNEN

Om een nieuw waterbeleid in Vlaanderen te realiseren, zijn in het DIWB (2003) nieuwe structuren en bijhorende plannen in het leven geroepen. Naast een Vlaamse Waterbeleidsnota, waarin de algemene krachtlijnen van het integraal waterbeleid voor Vlaanderen worden uitgewerkt, worden er op verschillende niveaus waterbeheerplannen opgemaakt.

Er wordt gewerkt met internationale stroomgebieden, die verder worden onderverdeeld in bekkens. Deze bekkens zijn op hun beurt onderverdeeld in kleinere gebieden: de deelbekkens. Op al deze niveaus (stroomgebied, bekkens, deelbekkens) worden waterbeheerplannen opgemaakt. Daarin hebben waterbeheerders de oplossingen die zij de komende 6 jaar (2007-2012) gaan uitwerken om waterproblemen aan te pakken, op papier gezet. Het deelbekkenbeheerplan is het meest lokale plan en dus ook vrij concreet.

PLANPROCES EN PROCEDURE

De deelbekkenbeheerplannen – die nu voor een eerste keer werden opgemaakt - kwamen tot stand na ruim overleg tussen de verschillende waterbeheerders die binnen het deelbekken elk hun specifieke taken hebben.

Er werden inspraakvergaderingen georganiseerd voor de geïnteresseerde burgers en minstens de gemeentelijke en provinciale adviesraden voor milieu en natuur konden een advies uitbrengen. De plannen werden principieel goedgekeurd door de gemeenten, evt. de polders en wateringen en de provincie(s) en tenslotte ook door de waterschappen.

Vervolgens werd het deelbekkenbeheerplan overgemaakt aan het bekkenbestuur, samengevoegd met het bekkenbeheerplan en onderworpen aan een openbaar onderzoek. Na verwerking van de opmerkingen die tijdens het openbaar onderzoek worden geformuleerd, zal het document door de Vlaamse regering worden vastgesteld en gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad ten laatste tegen eind 2007.

OPBOUW VAN DE DEELBEKKENBEHEERPLANNEN

De deelbekkenbeheerplannen zijn opgebouwd uit verschillende onderdelen:

1. Basisinventaris: u leest er wat de huidige toestand is van het watersysteem binnen het deelbekken. Bestaande gegevens worden verzameld en geïnterpreteerd. Van ieder belangrijk thema zijn gegevens op kaart weergegeven.
2. Doelstellingennota: u verneemt wat de knelpunten en kansen zijn die in het deelbekken ervaren worden. Er wordt aangegeven waar het beleid naar toe wil en in welke richting eventuele oplossingen zouden kunnen uitgaan.
3. Actieplan: u vindt er een overzicht van de acties die in het kader van het geïntegreerd waterbeleid voor elk deelbekken naar voor worden geschoven door de waterbeheerders. Deze maatregelen zullen in de loop van de komende jaren gerealiseerd worden en moeten een antwoord bieden op de aangegeven knelpunten en kansen.

WERKEN OP 7 SPOREN

De visie in de doelstellingennota en de maatregelen van het actieplan werden geordend volgens 7 sporen. Deze sporen formuleren telkens een opdracht of basisprincipe.

Spoor 1: Maximale retentie van hemelwater aan de bron

Dit spoor zorgt ervoor dat wateroverlast niet wordt afgewenteld op stroomafwaarts gelegen gebieden. Dit betekent het zo lang mogelijk vasthouden van het hemelwater daar waar het valt. Op deze manier kunnen we piekafvoeren voorkomen, zodat zich minder wateroverlast en erosie voordoet. We bevorderen de infiltratie zodat het grondwater wordt aangevuld. We zorgen dat er geen hemelwater in de afvalwaterriool terecht komt, zodat overstorten minder en de zuiveringsinstallaties beter werken.

Spoor 2: Sanering van afvalwater

Het Vlaams gewest en de gemeenten hebben in het verleden reeds aanzienlijke investeringen gedaan op het vlak van de aanleg van rioleringen. Het einde is evenwel nog niet in zicht. Een verdere verbetering van de waterkwaliteit is hoogst noodzakelijk. Daar heeft iedereen baat bij. Het is daarom ook niet toevallig dat Europa stelt dat alle waterlopen tegen 2015 een goede kwaliteit dienen te hebben. Bijkomende middelen voorzien voor de aanleg van riolering zal noodzakelijk zijn. Eén en ander zal vaste vorm krijgen door het vaststellen van de zoneringsplannen en de daarop volgende uitvoeringsplannen.

Spoor 3: Bewaken en verbeteren van de kwaliteit van de riolerings- en zuiveringsinfrastructuur

Eens aangelegd moet de rioleringsinfrastructuur ook op een degelijke manier onderhouden en verbeterd worden. Dit betekent ervoor zorgen dat alle particulieren (op de juiste manier) zijn aangesloten, dat hemelwater of gezuiverd water zoveel mogelijk uit de riolen geweerd wordt, ... Om een goed onderhoudsbeleid te kunnen voeren, zullen gemeenten investeren in het gedetailleerd in beeld brengen van de huidige infrastructuur.

Spoor 4: Voorkomen en beperken van diffuse verontreiniging

Er wordt gestreefd naar het voorkomen en beperken van de verspreiding van waterschadelijke producten. Dit kunnen meststoffen, pesticiden of strooizouten zijn die via diffuse verspreiding in het watersysteem terecht komen. Ook het voorkomen en beperken van de verspreiding van milieugevaarlijke stoffen via grondwaterverontreiniging hoort bij dit spoor.

Spoor 5: Voorkomen en beperken van sedimenttransport naar de waterloop

Dit spoor is vooral relevant in gebieden waar zich problemen met bodemerosie voordoen. Heuvelachtige gebieden met lemige gronden zijn daar in het bijzonder gevoelig aan. Uit de basisinventaris blijkt of bodemerosie in de deelbekkens al dan niet een knelpunt vormt.

Anderzijds kunnen de zandige bodems vaak aanleiding tot oeverinstabiliteit, zeker in de diep ingesneden waterlopen waar kwel voor een grote druk op de oevers zorgt. Het waterlopenbeheer zal daarop inspelen. Daarnaast wordt de oeverstabiliteit ook bevorderd door het onder controle houden van de populaties van muskusrat en bruine rat.

Spoor 6: Kwantitatief, kwalitatief en ecologisch duurzaam waterlopenbeheer

Dit spoor houdt het ontwikkelen en instandhouden van gezonde watersystemen in die aan de behoeften van de diverse gebruikers en de eisen van gevoelige soorten kunnen voldoen en een verantwoord menselijk gebruik voor de huidige en toekomstige generaties kunnen waarborgen. Concreet is het waterlopenbeheer gericht op vertraagde afvoer, stroomopwaartse buffering van het water, stimuleren van zelfzuiverend vermogen, herstel van het natuurlijk milieu van het watersysteem,....

Het bestrijden van wateroverlast, het voorzien van een degelijk onderhoud, het saneren van vervuilde waterbodems, de ecologische herwaardering van waterlopen, het vergroten van de belevingswaarde van water en recreatief medegebruik zijn onderwerpen binnen dit spoor.

Spoor 7: Duurzaam (drink)watergebruik

De druk op de grondwaterreserves wordt verminderd door het gebruik van grond- en leidingwater, daar waar mogelijk en verantwoord, te beperken. Op kwalitatief vlak wordt gestreefd naar het gebruik van laagwaardig water voor laagwaardige toepassingen (vb. hemelwater voor wc-spoeling, oppervlaktewater als proceswater, hergebruik van gezuiverd afvalwater, enz.). Op kwantitatief vlak is het de uitdaging om niet meer water te gebruiken dan nodig (vb. installeren van waterbesparende apparatuur, meldingssystemen voor lekkende kranen, enz.).

AFBAKENING OPPERVLAKTEWATERLICHAMEN

In het DIWB worden een aantal nieuwe instrumenten (o.a. functietoekenning, oeverzones, ...) niet langer gekoppeld aan waterlopen, maar aan "oppervlaktewaterlichamen". Ook de monitoring en rapportering van de toestand van de waterlopen aan Europa dient te gebeuren via oppervlaktewaterlichamen. De oppervlaktewaterlichamen zijn zowel de grotere rivieren, kanalen, meren, spaarbekkens, als de kleinere waterlopen. Op basis van de grootte van het stroomgebied wordt een onderscheid gemaakt tussen Vlaamse oppervlaktewaterlichamen (stroomgebied groter dan

50 km²) en lokale oppervlaktewaterlichamen (stroomgebied kleiner dan 50 km²). In de deelbekkenbeheerplannen worden de lokale oppervlaktewaterlichamen aangeduid op kaart.

BEKKEN- EN DEELBEKKENBEHEERPLAN VORMEN ÉÉN GEHEEL

Ook in het bekkenbeheerplan vindt u naast een situatieanalyse, ook visies, maatregelen en concrete acties terug. Deze hebben betrekking op materies die het specifieke belang van een bepaald deelbekken overschrijden. Zo zijn alle maatregelen rond de bevaarbare waterlopen opgenomen in het bekkenbeheerplan en niet in de deelbekkenbeheerplannen. Dit is logisch aangezien dergelijke waterlopen doorheen meerdere deelbekkens stromen. Omwille van hun bovenlokaal belang zijn ook maatregelen en acties rond waterlopen 1ste categorie in het bekkenbeheerplan opgenomen.

De opbouw van het bekkenbeheerplan verschilt op sommige punten van deze van het deelbekkenbeheerplan. Zo gebruikt het bekkenbeheerplan niet de 7 sporen maar wel de indeling van de Waterbeleidsnota met krachtlijnen, operationele doelstellingen en maatregelen. Zowel in het bekken- als deelbekkenbeheerplan vindt u een bondig overzicht waarmee u de link kunt leggen tussen de 7 sporen enerzijds en de krachtlijnen en operationele doelstellingen anderzijds.

GAVERSE MEERSEN

SITUERING DEELBEKKEN

Het deelbekken Gaverse Meersen ligt in het bekken van de Dender dat op zijn beurt behoort tot het stroomgebiedsdistrict van de Schelde. De andere deelbekkens in het bekken van de Dender zijn: Ninoofse Meersen, Midden-Dender, Molenbeek Erpe-Mere, Vondelbeek, Marke en Bellebeek.

Het deelbekken van de Gaverse Meersen omvat alle waterlopen die afwateren naar de Dender vanaf de grens met Wallonië tot aan de monding van de Molenbeek/Pachtbosbeek in Zandbergen. Het strekt zich uit over de gemeenten Geraardsbergen, Lierde en Brakel en voor een klein gedeelte ook over Herzele, Galmaarden, Ninove en Zottegem.

Meer informatie over het watersysteem en de huidige toestand ervan vindt u terug in het deelbekkenbeheerplan zelf bij het hoofdstuk basisinventarisatie. U kan ook terecht bij de situatieanalyse van het bekkenbeheerplan van de Dender voor info over het volledige bekken.

ACTIES: ENKELE SPREKENDE VOORBEELDEN

Voor elk van de 7 sporen vermeld in het algemeen gedeelte van de niet-technische samenvatting worden in het actieplan maatregelen voorgesteld. Enkele van deze acties worden – bij wijze van voorbeeld – hieronder toegelicht. Meer informatie over deze acties alsook over andere acties vindt u in het deelbekkenbeheerplan zelf.

Spoor 1: Maximale retentie van hemelwater aan de bron

Grachten hebben een bufferende en infiltrerende functie. Daarom worden baangrachten en afwateringsgrachten in geen geval nog dichtgelegd en wordt inbuizing ervan slechts bij noodzaak toegestaan. Om een beter beeld te hebben van de toestand van de bestaande grachten, zullen de gemeenten deze stapsgewijs digitaal inventariseren. Deze inventaris zal mee bijdragen tot een efficiëntere controle op de toepassing van de gemeentelijke stedenbouwkundige verordening rond het overwelven van baangrachten.

Het deelbekken Gaverse Meersen is gelegen in het reliëfrijke gebied van de Vlaamse Ardennen. Door de steile hellingen en de traag doordringbare ondergrond (klei en leembodems) is de noodzaak groot om de waterafvoer van de hoger gelegen delen naar de vallei gecontroleerd te laten gebeuren.

Voldoende ruimte voor water voorzien is in dit verband van groot belang. Zo zal de provincie Oost-Vlaanderen een bufferbekken aanleggen langs de Molenbeek-Terkleppebeek (stroomopwaarts Everbeek-Beneden) en onderzoekt de gemeente Lierde de aanleg van bufferbekkens aan de Broekbeek en de Ophasseltbeek.

Spoor 2: Sanering van afvalwater

De dorpskernen in het deelbekken Gaverse Meersen zijn praktisch volledig gerioleerd. Toch zijn er nog een aantal groepen van woningen die ongezuiverd hun afvalwater lozen in het oppervlaktewater. Hiervoor zijn op korte termijn een aantal rioleringswerken gepland. Zo wordt er gewerkt aan een

pompstation en een persleiding om het vuile water van Waesbergdries en Kakebeke aan te sluiten op de rioolwaterzuiveringsinstallatie te Sint-Maria-Lierde. Er zal ook een collector aangelegd worden in de Majoor van Lierdelaan en de Grote Weg te Geraardsbergen waardoor er geen rioolwater meer terecht zal komen in de Kortelakebeek. Soms is het beter om het water lokaal te zuiveren: dat kan in een kleinschalige waterzuiveringsinstallatie. Op het programma staan een aantal KWZI's in Brakel waardoor de kwaliteit van de Terkleppebeek sterk zal verbeteren.

Het einde is evenwel nog niet in zicht. Om al het afvalwater uit de beken te halen, hebben de gemeenten nog heel wat werk voor de boeg. Zo zijn er nog flink wat woningen die gelegen zijn in het buitengebied en verspreid lozen in grachten en waterlopen. Er zal in de komende maanden gewerkt worden aan een termijnplanning die aangeeft wanneer de nog resterende lozingen zullen aangepakt worden.

Spoor 3: Bewaken en verbeteren van de kwaliteit van de riolerings- en zuiveringsinfrastructuur

De gemeenten binnen het deelbekken nemen zich voor een digitale inventaris van de bestaande rioleringsinfrastructuur op te maken of te vervolledigen en actueel te houden. Deze inventaris zal tal van knelpunten (vb. instromen van oppervlaktewater, ...) naar voor brengen die dan systematisch kunnen worden aangepakt. Een aantal van deze knelpunten zijn overigens nu al gekend. Zo gebeurt het dat er wel een riolering in de straat aanwezig is, maar dat de huizen er niet op aangesloten zijn. Deze problematiek, die een specifieke aanpak vereist, krijgt extra aandacht in het deelbekkenbeheerplan. Een goede inventaris vergemakkelijkt ook het onderhoud van de rioleringsinfrastructuur.

Spoor 4: Voorkomen en beperken van diffuse verontreiniging

Sensibilisering is hier het sleutelwoord. Particulieren aanzetten om schadelijke stoffen te weren zoals ook de overheden doen in het kader van de pesticidereductieplannen is een belangrijk aandachtspunt.

Spoor 5: Voorkomen en beperken van sedimenttransport naar de waterloop

Bodemerosie en modderstromen kunnen in hellende gebieden behoorlijk hinderlijk zijn: de landbouwers en bewoners in het deelbekken Gaverse Meersen kunnen ervan meespreken. Zo worden de bewoners van de Langemunte, Eekhoudries en de N 8 in Sint-Maria-Lierde vaak geplaagd door modder- en wateroverlast. In het kader van hun erosiebestrijdingsplan gaat de gemeente Lierde dit probleem aanpakken. Het afstromend water zal tijdelijk gestockeerd worden in een bufferbekken van ca. 1.300 m³ om daarna vertraagd te worden afgevoerd via een gracht die op de bestaande regenwaterleiding langsheen de Langemunte is aangesloten. Er zal ook een dijk aangelegd worden rondom dit bufferbekken. De gemeenten Brakel, Geraardsbergen en Zottegem werken eveneens een erosiebestrijdingsplan uit. Met eenvoudige maatregelen (zoals bijvoorbeeld de aanleg van een grasbufferstrook) kan het probleem verholpen worden. Daarover zullen afspraken gemaakt worden met de gebruikers van de percelen.

Spoor 6: Kwantitatief, kwalitatief en ecologisch duurzaam waterlopenbeheer

Het aanpakken van de wateroverlast vormt een prioritair actiepoint in het deelbekken Gaverse Meersen. Het is dan ook van groot belang dat de nog resterende natuurlijke waterbergingsgebieden zoveel mogelijk gevrijwaard blijven zodat zij hun functie in tijden van grote regenval kunnen opnemen. Niet alleen in de vallei van de Molenbeek/Pachtbosbeek maar ook langs de Molenbeek/Kalsterbeek en Molenbeek/Terkleppebeek hebben de straten al onder water gestaan. Efficiënte en duurzame maatregelen dringen zich hier op. De gemeente Lierde gaat de wateroverlast in de Vrijheidsstraat aanpakken via de aanleg van een bufferbekken en het graven van nieuwe grachten die het afspoelend sediment opvangen en zorgen voor een vertraagde afvoer van het hemelwater.

De Terkleppebeek is een te koesteren waterloop in het deelbekken. Het is de meest waardevolle waterloop in het hele Denderbekken omdat er heel wat bijzondere, zeldzame soorten voorkomen zoals Beekprik, Bempje en Rivierdonderpad. Om dit in stand te houden is een integrale aanpak vereist. Er zal eerst gewerkt worden aan de waterkwaliteit via de aanleg van kleinschalige waterzuiveringsinstallaties aan de bovenloop. Daarna komen de waterbodem en de vismigratieknelpunten aan bod. Om de fauna en flora nog meer ontwikkelingsmogelijkheden te bieden, zal er onderzocht worden waar we de beek natuurlijk kunnen laten meanderen en waar brede oeverzones kunnen afgebakend worden.

Spoor 7: Duurzaam (drink)watergebruik

Door sensibilisatie en een doordacht vergunningenbeleid zal in het deelbekken Gaverse Meersen getracht worden het juiste water voor de juiste toepassing te laten aanwenden. Het hergebruik van hemelwater of gezuiverd afvalwater zal verder gestimuleerd worden.

U WENST MEER INFO ?

Daarvoor kan u terecht bij uw gemeente, waar het volledige deelbekkenbeheerplan ter inzage ligt tijdens het openbaar onderzoek. U kunt ook een kijkje nemen op de website van de provincie Oost-Vlaanderen (www.oost-vlaanderen.be bij de rubriek wonen en milieu, onderdeel waterbeleid).

Tenslotte kunt u ook de nieuwsbrief "De Waterstand" gratis bestellen (tel: 09 267 82 59 tijdens de kantooruren of op waterschap.dendermeersen@oost-vlaanderen.be). Vermeld dan duidelijk over welk deelbekken u meer info wenst samen met uw naam en adres.

NINOOFSE MEERSEN

SITUERING DEELBEKKEN

Het deelbekken Ninoofse Meersen ligt in het bekken van de Dender dat op zijn beurt behoort tot het stroomgebiedsdistrict van de Schelde. De andere deelbekkens in het bekken van de Dender zijn: Gaverse Meersen, Midden-Dender, Molenbeek Erpe-Mere, Vondelbeek, Marke en Bellebeek.

Het deelbekken van de Ninoofse Meersen omvat alle waterlopen die afwateren naar de Dender vanaf Zandbergen tot de monding van de Molenbeek/Wolfputbeek in de Dender. Het strekt zich uit over delen van de gemeenten Ninove, Herzele, Gooik, Roosdaal, Geraardsbergen, Galmaarden en Zottegem.

Meer informatie over het watersysteem en de huidige toestand ervan vindt u terug in het deelbekkenbeheerplan zelf bij het hoofdstuk basisinventarisatie. U kan ook terecht bij de situatieanalyse van het bekkenbeheerplan van de Dender voor info over het volledige bekken.

ACTIES: ENKELE SPREKENDE VOORBEELDEN

Voor elk van de 7 sporen vermeld in het algemeen gedeelte van de niet-technische samenvatting worden in het actieplan maatregelen voorgesteld. Enkele van deze acties worden – bij wijze van voorbeeld – hieronder toegelicht. Meer informatie over deze acties alsook over andere acties vindt u in het deelbekkenbeheerplan zelf.

Spoor 1: Maximale retentie van hemelwater aan de bron

Door het hemelwater 'af te koppelen' en vast te houden voorkomen we dat het in sneltreinvaart in de riolering of in de waterloop terechtkomt. De gemeenten geven hierin alvast het goede voorbeeld. Zo zal de stad Ninove buffering realiseren bij de sporthal. Het opgevangen hemelwater zal dan gebruikt worden voor sanitaire doeleinden. Ook in het BPA Polderkwartier zal bij de vergunningverlening erop toegezien worden dat er voldoende ruimte voor waterberging en hergebruik van hemelwater voorzien wordt.

Grachten hebben een bufferende en infiltrerende functie. Daarom worden baangrachten en afwateringsgrachten in geen geval nog dichtgelegd en wordt inbuizing ervan slechts bij noodzaak toegestaan. Om een beter beeld te hebben van de toestand van de bestaande grachten, zullen de gemeenten deze stapsgewijs digitaal inventariseren. Deze inventaris zal mee bijdragen tot een efficiëntere controle op de toepassing van de gemeentelijke stedenbouwkundige verordening rond het overwelfen van baangrachten.

Spoor 2: Sanering van afvalwater

In het deelbekken Ninoofse Meersen lozen nog een aantal groepen van woningen hun afvalwater ongezuiverd in het oppervlaktewater. Uitschieters hierbij zijn de ca. 3600 inwoners die in Gooik nog lozen in de Molenbeek/Wolfputbeek en zijbeken (Hoezenbroekbeek, Monsebeek, ...). Aquafin zal hiervoor een nieuwe RWZI bouwen ter hoogte van de Letterbeek en een collector aanleggen om het rioolwater hierheen te brengen. In Rendestede te Ninove komt er een KWZI. De stad Ninove zal hier zorgen voor de aanleg van een volledig gescheiden stelsel, waarbij het hemelwater op particulier domein wordt afgekoppeld. Daarnaast zijn er nog flink wat woningen die gelegen zijn in het

buitengebied en verspreid lozen in grachten en waterlopen. Er zal in de komende maanden ook gewerkt worden aan een termijnplanning die aangeeft wanneer de nog resterende lozingen zullen worden aangepakt.

Spoor 3: Bewaken en verbeteren van de kwaliteit van de riolerings- en zuiveringsinfrastructuur

De gemeenten binnen het deelbekken nemen zich voor een digitale inventaris van de bestaande rioleringsinfrastructuur op te maken of te vervolledigen en actueel te houden. Deze inventaris zal tal van knelpunten (vb. instromen van oppervlaktewater, ...) naar voor brengen die dan systematisch kunnen worden aangepakt. Een aantal van deze knelpunten zijn overigens nu al gekend. Zo gebeurt het dat er wel een riolering in de straat aanwezig is, maar dat de huizen er niet op aangesloten zijn. Deze problematiek, die een specifieke aanpak vereist, krijgt extra aandacht in het deelbekkenbeheerplan. Een goede inventaris vergemakkelijkt ook het onderhoud van de rioleringsinfrastructuur.

Spoor 4: Voorkomen en beperken van diffuse verontreiniging

Sensibilisering is hier het sleutelwoord. Particulieren aanzetten om schadelijke stoffen te weren zoals ook de overheden doen in het kader van de pesticidereductieplannen is een belangrijk aandachtspunt.

Spoor 5: Voorkomen en beperken van sedimenttransport naar de waterloop

Bodemerosie en modderstromen kunnen in hellende gebieden behoorlijk hinderlijk zijn: de landbouwers en bewoners in het deelbekken Ninoofse Meersen kunnen ervan meespreken. Zo zijn de gebieden langsheen de bovenlopen van de Molenbeek/Beverbeek (Steenhuize), ter hoogte van de Destelberg en de Linieberg gevoelig aan erosie. De gemeenten Herzele, Gooik en Ninove werken een erosiebestrijdingsplan uit om deze problematiek aan te pakken. Met eenvoudige maatregelen (zoals bijvoorbeeld de aanleg een beperkte grasbufferstrook) kan het probleem verholpen worden. Daarover zullen afspraken gemaakt worden met de gebruikers van de percelen.

Spoor 6: Kwantitatief, kwalitatief en ecologisch duurzaam waterlopenbeheer

Het deelbekken kent hier en daar problemen op het vlak van wateroverlast. Zo hebben de Kroonstraat, de Gotestraat en het gebied stroomafwaarts de Molenbeek/Wolfputbeek te Gooik regelmatig te kampen met wateroverlast. Om hier iets aan te doen willen de provincies Oost-Vlaanderen en Vlaams-Brabant buffering voorzien langsheen de Papenmeersbeek. Voor de overstromingsproblematiek in Steenhuize (Herzele), Denderwindeke, Outer, Aspelare, Broodhoek en Bever (Ninove) wordt er hard gewerkt aan oplossingen. Het bestrijden van de wateroverlast is dan ook een prioritair actiepoint binnen dit deelbekken. In dat verband is het van groot belang de nog resterende natuurlijke waterbergingsgebieden zoveel mogelijk te vrijwaren zodat zij hun functie in tijden van grote regenval kunnen opnemen.

De waterbeheerders steken ook de handen uit de mouwen voor het natuurgebied De Nuchten. Hier stellen zich immers tal van problemen zoals overstromingen, slechte kwaliteit van het water en de waterbodem,....die een integrale aanpak vereisen. Om ook de natuur hier weer alle kansen te geven, wordt er door het Agentschap Natuur en Bos een natuurrichtplan opgemaakt.

Spoor 7: Duurzaam (drink)watergebruik

Door sensibilisatie en een doordacht vergunningenbeleid zal in het deelbekken Ninoofse Meersen getracht worden het juiste water voor de juiste toepassing te laten aanwenden. Het hergebruik van hemelwater of gezuiverd afvalwater zal verder gestimuleerd worden.

U WENST MEER INFO ?

Daarvoor kan u terecht bij uw gemeente, waar het volledige deelbekkenbeheerplan ter inzage ligt tijdens het openbaar onderzoek. U kunt ook een kijkje nemen op de website van de provincie Oost-Vlaanderen (www.oost-vlaanderen.be bij de rubriek wonen en milieu, onderdeel waterbeleid).

Tenslotte kunt u ook de nieuwsbrief "De Waterstand" gratis bestellen (tel: 09 267 82 59 tijdens de kantooruren of op waterschap.dendermeersen@oost-vlaanderen.be). Vermeld dan duidelijk over welk deelbekken u meer info wenst samen met uw naam en adres.

MIDDEN-DENDER

SITUERING DEELBEKKEN

Het deelbekken Midden-Dender ligt in het bekken van de Dender dat op zijn beurt behoort tot het stroomgebiedsdistrict van de Schelde. De andere deelbekkens in het bekken van de Dender zijn: Ninoofse Meersen, Gaverse Meersen, Molenbeek Erpe-Mere, Vondelbeek, Marke en Bellebeek.

Het deelbekken van de Midden-Dender omvat alle waterlopen die afwateren naar de Dender vanaf de monding van de Molenbeek/Wolfputbeek (excl.) tot aan de monding van de Molenbeek/Graadbeek (incl.). Het strekt zich uit over de gemeenten Aalst, Denderleeuw, Haaltert, Liedekerke, Ninove en Affligem en voor een klein deel ook over Asse, Roosdaal, Opwijk en Herzele.

Meer informatie over het watersysteem en de huidige toestand ervan vindt u terug in het deelbekkenbeheerplan zelf bij het hoofdstuk basisinventarisatie. U kan ook terecht bij de situatieanalyse van het bekkenbeheerplan van de Dender voor info over het volledige bekken.

ACTIES: ENKELE SPREKENDE VOORBEELDEN

Voor elk van de 7 sporen vermeld in het algemeen gedeelte van de niet-technische samenvatting worden in het actieplan maatregelen voorgesteld. Enkele van deze acties worden – bij wijze van voorbeeld – hieronder toegelicht. Meer informatie over deze acties alsook over andere acties vindt u in het deelbekkenbeheerplan zelf.

Spoor 1: Maximale retentie van hemelwater aan de bron

Voldoende ruimte voor water voorzien is van groot belang. Deze ruimte reserveren we liefst zo vroeg mogelijk in de fase van het plannen. Zo vermijden we problemen met wateroverlast achteraf. Zo voorziet de gemeente Denderleeuw bij de aanleg van de nieuwe verkaveling Bloemendaal van meet af aan hemelwateropvang via de aanleg van een bufferbekken. Ook bij de andere geplande verkavelingen in de gemeente (Wolfsgracht en ter hoogte van de Braamlandstraat) zullen de nodige buffermaatregelen getroffen worden. In het verkavelingsproject aan de Affligemstraat en Immerzeeldreef te Aalst worden ook de principes van integraal waterbeheer toegepast. Naast de aanleg van de nodige buffering – en infiltratievoorzieningen, zal daar ook het rioleringsstelsel aangepakt worden.

Grachten hebben een bufferende en infiltrerende functie. Daarom worden baangrachten en afwateringsgrachten in geen geval nog dichtgelegd en wordt inbuizing ervan slechts bij noodzaak toegestaan. Om een beter beeld te hebben van de toestand van de bestaande grachten, zullen de gemeenten deze stapsgewijs digitaal inventariseren. Deze inventaris zal mee bijdragen tot een efficiëntere controle op de toepassing van de gemeentelijke stedenbouwkundige verordening rond het overwelfen van baangrachten.

Spoor 2: Sanering van afvalwater

De gemeenten en het Vlaams Gewest bouwen verder aan hun rioleringen opdat de waterkwaliteit van onze waterlopen erop zou vooruitgaan. Zo zal door de aanleg van collectoren in Meldert de waterkwaliteit van de Molenbeek/Graadbeek sterk verbeteren en zal door de aanleg van een verbindingsriolering het afvalwater uit het Osbroek geloodst worden. De stad Aalst plant ook nog rioleringswerken in de Patrijsstraat, Huizekensstraat, Putstraat en Abdijstraat. De gemeente Liedekerke legt op haar beurt een gescheiden rioleringsstelsel aan in de Dommelingenstraat.

Het einde is evenwel nog niet in zicht. Om al het afvalwater uit de beken te halen, hebben de gemeenten nog heel wat werk voor de boeg. Zo zijn er nog flink wat woningen die gelegen zijn in het buitengebied en verspreid lozen in grachten en waterlopen. Er zal in de komende maanden gewerkt worden aan een termijnplanning die aangeeft wanneer de nog resterende lozingen zullen aangepakt worden.

Spoor 3: Bewaken en verbeteren van de kwaliteit van de riolerings- en zuiveringsinfrastructuur

De gemeenten binnen het deelbekken nemen zich voor een digitale inventaris van de bestaande rioleringsinfrastructuur op te maken of te vervolledigen en actueel te houden. Deze inventaris zal tal van knelpunten (vb. instromen van oppervlaktewater, ...) naar voor brengen die dan systematisch kunnen worden aangepakt. Een aantal van deze knelpunten zijn overigens nu al gekend. Zo gebeurt het dat er wel een riolering in de straat aanwezig is, maar dat de huizen er niet op aangesloten zijn.

Deze problematiek, die een specifieke aanpak vereist, krijgt extra aandacht in het deelbekkenbeheerplan. Een goede inventaris vergemakkelijkt ook het onderhoud van de rioleringsinfrastructuur.

Spoor 4: Voorkomen en beperken van diffuse verontreiniging

Sensibilisering is hier het sleutelwoord. Particulieren aanzetten om schadelijke stoffen te weren zoals ook de overheden doen in het kader van de pesticidereductieplannen is een belangrijk aandachtspunt.

Spoor 5: Voorkomen en beperken van sedimenttransport naar de waterloop

In het deelbekken van de Midden-Dender bevinden zich een aantal percelen die sterk erosiegevoelig zijn en een bodemverlies van meer dan 10 ton/ha/jaar kennen. In deze zones wordt er een aangepast beheer vooropgesteld waardoor bepaalde erosievormen, in samenhang met een aangepaste gewaskeuze en bewerkingswijze, kunnen beperkt worden. De gemeenten Liedekerke, Asse, Herzele en Haaltert werken een erosiebestrijdingsplan uit om deze problematiek aan te pakken. In Haaltert situeren de knelpunten zich aan de Molenbeek/Dommelbeek en de Molenbeek/Wildebeek. Met eenvoudige maatregelen (zoals bijvoorbeeld de aanleg van een grasbufferstrook) kan het probleem verholpen worden. Daarover zullen afspraken gemaakt worden met de gebruikers van de percelen.

Spoor 6: Kwantitatief, kwalitatief en ecologisch duurzaam waterlopenbeheer

Er wordt in het deelbekken actief strijd gevoerd tegen de wateroverlast. Zo zal het overstromingsprobleem aan de Fonteinstraat in Ninove aangepakt worden via de aanleg van een nieuw overstort en zal Bakergem (Denderleeuw) verlost zijn van deze ellende via de aanleg van een bufferbekken op de Molenbeek. De stationsbuurt in Liedekerke werd ook al meermaals geteisterd de laatste jaren. Daar moet de oorzaak gezocht worden in een samenspel van waterlopen (Bellebeek, Dender, Oude Dender en Bogijnengracht). Om meer inzicht te krijgen in dit complex probleem zal er een hydrologische studie uitgevoerd worden. Momenteel liggen er wel al enkele acties en ingrepen voor, maar het is nog te vroeg om uit te maken welke de beste resultaten opleveren.

De vallei van de Palitsebeek vormt een fraai natuurgebied op het grondgebied van de gemeente Liedekerke. De gemeente en Natuurpunt scharen zich achter een project om de natuur en het landschap van de vallei te herstellen. Hierbij vormen nieuwe aanplantingen, natuurlijke omheiningen, en wandelpaden de hoofdmoot maar ook het aspect waterberging komt aan bod. Door in dit natuurgebied extra waterberging te voorzien, wordt de wateroverlast stroomafwaarts sterk ingeperkt.

Spoor 7: Duurzaam (drink)watergebruik

Door sensibilisatie en een doordacht vergunningenbeleid zal in het deelbekken Midden-Dender getracht worden het juiste water voor de juiste toepassing te laten aanwenden. Het hergebruik van hemelwater of gezuiverd afvalwater zal verder gestimuleerd worden.

U WENST MEER INFO ?

Daarvoor kan u terecht bij uw gemeente, waar het volledige deelbekkenbeheerplan ter inzage ligt tijdens het openbaar onderzoek. U kunt ook een kijkje nemen op de website van de provincie Oost-Vlaanderen (www.oost-vlaanderen.be bij de rubriek wonen en milieu, onderdeel waterbeleid).

Tenslotte kunt u ook de nieuwsbrief "De Waterstand" gratis bestellen (tel: 09 267 82 59 tijdens de kantooruren of op waterschap.landvanaalst@oost-vlaanderen.be). Vermeld dan duidelijk over welk deelbekken u meer info wenst samen met uw naam en adres.

MOLENBEEK (ERPE-MERE)

SITUERING DEELBEKKEN

Het deelbekken Molenbeek Erpe-Mere ligt in het bekken van de Dender dat op zijn beurt behoort tot het stroomgebiedsdistrict van de Schelde. De andere deelbekkens in het bekken van de Dender zijn: Ninoofse Meersen, Gaverse Meersen, Midden-Dender, Vondelbeek, Marke en Bellebeek.

Het deelbekken Molenbeek Erpe-Mere omvat het volledige stroomgebied van de Molenbeek die in Hofstade uitmondt in de Dender. Het strekt zich uit over de gemeenten Zottegem, Haaltert, Herzele, Erpe-Mere en Aalst.

Meer informatie over het watersysteem en de huidige toestand ervan vindt u terug in het deelbekkenbeheerplan zelf bij het hoofdstuk basisinventarisatie. U kan ook terecht bij de situatieanalyse van het bekkenbeheerplan van de Dender voor info over het volledige bekken.

ACTIES: ENKELE SPREKENDE VOORBEELDEN

Voor elk van de 7 sporen vermeld in het algemeen gedeelte van de niet-technische samenvatting worden in het actieplan maatregelen voorgesteld. Enkele van deze acties worden – bij wijze van voorbeeld – hieronder toegelicht. Meer informatie over deze acties alsook over andere acties vindt u in het deelbekkenbeheerplan zelf.

Spoor 1: Maximale retentie van hemelwater aan de bron

In het deelbekken zal het aanleggen van groendaken actief gepromoot worden. Een groendak reduceert immers de hemelwaterafvloei met 30 %. De lokale besturen zullen eerst hun kennis over deze materie uitbreiden en vervolgens nagaan of binnen het eigen patrimonium groendaken kunnen aangelegd worden. Naar de burger toe zal het uitwerken van een subsidiereglement overwogen worden en zal de nodige sensibilisatie verzorgd worden.

De grachten in het stroomgebied van de Molenbeek werden enkele jaren geleden reeds geïnventariseerd. Het komt er nu op aan om deze zoveel mogelijk te herwaarderen zodat ze hun functie van buffering en infiltratie maximaal kunnen vervullen. Om de bestaande grachten zoveel mogelijk open te houden, stelt elke gemeente een gemeentelijke verordening op die het overwelven van grachten tegengaat. De stad Aalst treedt reeds actief op tegen vergunde en niet-vergunde overwelvingen.

Spoor 2: Sanering van afvalwater

Op vlak van waterzuivering moeten de lokale besturen en het Vlaams Gewest in het deelbekken nog een hele weg afleggen. Op korte termijn zijn er wel een aantal belangrijke projecten gepland die zullen zorgen voor een betere waterkwaliteit in de Molenbeek. Zo staat er voor Heldergergem de bouw van een rioolwaterzuiveringsinstallatie op het programma en komen er – omwille van de verspreide bebouwing – kleinschalige waterzuiveringsinstallaties in Godveerdegem en Sint-Lievens-Esse. Via het rioleringsproject Dikkelindestraat-Langemunt te Erpe-Mere zal het afvalwater van bijna 600 inwoners uit een nu sterk vervuilde zijwaterloop van de Molenbeek gehaald worden. In de gemeente Herzele zal het afvalwater van Woubrechtgem en Ressegem aangesloten worden op de bestaande riolering.

Het einde is evenwel nog niet in zicht. Om al het afvalwater uit de beken te halen, hebben de gemeenten nog heel wat werk voor de boeg. Zo zijn er nog flink wat woningen die gelegen zijn in het buitengebied en verspreid lozen in grachten en waterlopen. Er zal in de komende maanden gewerkt worden aan een termijnplanning die aangeeft wanneer de nog resterende lozingen zullen aangepakt worden.

Spoor 3: Bewaken en verbeteren van de kwaliteit van de riolerings- en zuiveringsinfrastructuur

De gemeenten binnen het deelbekken nemen zich voor een digitale inventaris van de bestaande rioleringsinfrastructuur op te maken of te vervolledigen en actueel te houden. Deze inventaris zal tal van knelpunten (vb. instromen van oppervlaktewater, riolering in slechte staat...) naar voor brengen die dan systematisch kunnen worden aangepakt. Een aantal van deze knelpunten zijn overigens nu al gekend. Zo gebeurt het dat er wel een riolering in de straat aanwezig is, maar dat de huizen er niet op aangesloten zijn. Deze problematiek, die een specifieke aanpak vereist, krijgt extra aandacht in het deelbekkenbeheerplan. Zo zal er een informatiecampagne opgestart worden om ruim voor de start van rioleringswerken de omwonenden te wijzen op hun verplichting tot aansluiting.

Een goede inventaris vergemakkelijkt ook het onderhoud van de rioleringsinfrastructuur.

Spoor 4: Voorkomen en beperken van diffuse verontreiniging

Sensibilisering is hier het sleutelwoord. Particulieren aanzetten om schadelijke stoffen te weren zoals ook de overheden doen in het kader van de pesticidereductieplannen is een belangrijk aandachtspunt.

Spoor 5: Voorkomen en beperken van sedimenttransport naar de waterloop

Bodemerosie en modderstromen berokkenen niet enkel schade aan de landbouwers en de omwonenden, ook voor de waterlopen is het geen goede zaak. Die vertroebelen en lopen kans dicht te slibben, wat plaatselijk voor wateroverlast kan zorgen. In het deelbekken van de Molenbeek Erpe-Mere bevinden zich een aantal percelen die sterk erosiegevoelig zijn en een bodemverlies van meer

dan 10 ton/ha/jaar kennen. Grasbufferstroken zijn een eenvoudig maar werkzaam hulpmiddel om het afstromende water en de modder tegen te houden. Ook een aangepaste bodembewerking, directe inzaai of de aanleg van dammetjes zijn geschikte erosiebestrijdingstechnieken. De gemeenten Erpe-Mere, Haaltert en Zottegem werken een erosiebestrijdingsplan uit om deze problematiek aan te pakken. De gemeente Erpe-Mere neemt een mix van maatregelen om de modderoverlast in Griet, Kwakkel en Damkouter tegen te gaan. Voor de Gootstraat en omgeving wordt gedacht aan bufferstroken en dammetjes met erosiepoelen, voor de Kapittelstraat aan een bufferstrook en grasgangen.

Spoor 6: Kwantitatief, kwalitatief en ecologisch duurzaam waterlopenbeheer

Wanneer de hemelsluizen opengaan, krijgt de vallei van de Molenbeek steeds weer de volle lading. Zo hebben de inwoners van het centrum van Mere en Honegem de afgelopen jaren al meermaals zandzakjes moeten bovenhalen. Nochtans werd hier in het verleden al een wachtbekken aangelegd om de overstromingen te temperen. Onvoldoende, zo bleek de afgelopen jaren: het wachtbekken heeft niet voldoende capaciteit om grote pieken op te vangen, waardoor wateroverlast blijft optreden. Het Vlaams Gewest zal nu twee nieuwe wachtbekkens bouwen, eentje opwaarts de Lammersweg en eentje tussen de Ratmolenstraat en de Hollestraat. Om plaatselijke wateroverlast langs de Holbeek tegen te gaan, komt er nog een klein overloopgebied aan het 'Hof ter Erpen', opwaarts de Arestraat te Herzele en een dijkje langsheen de Ledebaan en Lindenstraat in Aalst.

In heel Vlaanderen is geen enkel stroomgebied te vinden met zo een rijk patrimonium aan watermolens als de Molenbeek. De invloed van een watermolen op de waterhuishouding kan ingrijpend zijn: ze hebben immers een waterophoudend effect en vormen tevens een vismigratieknelpunt. Er zal voor een aantal molens een integrale studie uitgewerkt worden waarbij de wensen en de noden van verschillende betrokkenen zal bekeken worden. Zo is er door het ophouden van water stroomopwaarts de Gotegemmolen een typische en waardevolle vegetatie van dotterbloemen ontstaan en is het voor de beheerders van Natuurreservaat Den Dotter zeer belangrijk dat dit stuwend effect gehandhaafd blijft. Aan de Engelsmolen zal onderzocht worden of de oude bedding van de Molenbeek kan ingericht worden als vispassage.

Spoor 7: Duurzaam (drink)watergebruik

Door sensibilisatie en een doordacht vergunningenbeleid zal in het deelbekken Molenbeek Erpe-Mere getracht worden het juiste water voor de juiste toepassing te laten aanwenden. Het hergebruik van hemelwater of gezuiverd afvalwater zal verder gestimuleerd worden.

U WENST MEER INFO ?

Daarvoor kan u terecht bij uw gemeente, waar het volledige deelbekkenbeheerplan ter inzage ligt tijdens het openbaar onderzoek. U kunt ook een kijkje nemen op de website van de provincie Oost-Vlaanderen (www.oost-vlaanderen.be bij de rubriek wonen en milieu, onderdeel waterbeleid).

Tenslotte kunt u ook de nieuwsbrief "De Waterstand" gratis bestellen (tel: 09 267 82 59 tijdens de kantooruren of op waterschap.landvanaalst@oost-vlaanderen.be). Vermeld dan duidelijk over welk deelbekken u meer info wenst samen met uw naam en adres.

VONDELBEEK

SITUERING DEELBEKKEN

Het deelbekken Vondelbeek ligt in het bekken van de Dender dat op zijn beurt behoort tot het stroomgebiedsdistrict van de Schelde. De andere deelbekkens in het bekken van de Dender zijn: Ninoofse Meersen, Gaverse Meersen, Midden-Dender, Molenbeek Erpe-Mere, Marke en Bellebeek.

Het deelbekken Vondelbeek omvat alle waterlopen die naar de Dender afwateren vanaf de monding van de Molenbeek/Hoezebeek in de Dender tot deze van de Vondelbeek in de Schelde. Het strekt zich uit over de gemeenten Lebbeke, Dendermonde, Aalst, Lede en Opwijk en voor een klein deel ook over de gemeenten Buggenhout, Merchtem, Haaltert, Erpe-Mere en Wichelen.

Meer informatie over het watersysteem en de huidige toestand ervan vindt u terug in het deelbekkenbeheerplan zelf bij het hoofdstuk basisinventarisatie. U kan ook terecht bij de situatieanalyse van het bekkenbeheerplan van de Dender voor info over het volledige bekken.

ACTIES: ENKELE SPREKENDE VOORBEELDEN

Voor elk van de 7 sporen vermeld in het algemeen gedeelte van de niet-technische samenvatting worden in het actieplan maatregelen voorgesteld. Enkele van deze acties worden – bij wijze van voorbeeld – hieronder toegelicht. Meer informatie over deze acties alsook over andere acties vindt u in het deelbekkenbeheerplan zelf.

Spoor 1: Maximale retentie van hemelwater aan de bron

Het deelbekken van de Vondelbeek heeft voor het overgrote deel een zandlemige bodem: dit biedt mogelijkheden om het hemelwater ter plaatse vast te houden en te laten infiltreren in de bodem. Het deelbekkenbeheerplan voorziet ondermeer in het uitwerken van een gericht stimuleringsbeleid zodat inwoners maximaal gebruik zouden maken van deze geboden kans.

De gemeenten zorgen ervoor dat bij het opmaken van ruimtelijke uitvoeringsplannen of verkavelingsplannen er voldoende ruimte wordt voorzien voor het water, om het water afkomstig van de verharde oppervlakken te infiltreren, te bufferen en vertraagd af te voeren door bv. een geherwaardeerd grachtenstelsel. De gemeente Opwijk geeft hierin alvast het goede voorbeeld. Daar is de Asbeek op haar doortocht doorheen de gemeente op verschillende plaatsen overwelfd. Deze overwelfing is één van de oorzaken van de veelvuldige overstromingen in het dorp (Konkelgoed, Kattestraat, Nanovestraat). Bij de opmaak van de plannen voor het nieuwe dorpscentrum wordt meer ademruimte voor de beek voorzien. De Asbeek zal opengelegd worden en zal voortaan als groene ader doorheen het dorpscentrum en park lopen.

Spoor 2: Sanering van afvalwater

In het stroomgebied van de Vondelbeek, de Hoezebeek en het stroomafwaartse deel van de Grootbeek bevinden zich nog heel wat relevante lozingspunten. Op korte termijn zijn er een aantal rioleringsprojecten gepland die een aantal van deze lozingspunten zullen opheffen. Zo zullen door de aanleg van een verbindingsriolering delen van Lebbeke (Wieze) en Herdersem gesaneerd worden. In Haaltert worden de Molenmeersen en het Molenveld voorzien van riolering waardoor een zijloop van de Klokputbeek een betere waterkwaliteit zal vertonen. In Onegem gaat de stad Aalst het hemelwater van een 40-tal woningen volledig afkoppelen van de riolering en de gemeente Opwijk zal via de aanleg van een verbindingsriolering een einde maken aan de lozing van afvalwater in de Brabantse Beek. In Mespelare-Oudegem moet er nog beslist worden of er een collector naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie komt, dan wel een kleinschalige waterzuiveringsinstallatie zal aangelegd worden.

Het einde is evenwel nog niet in zicht. Om al het afvalwater uit de beken te halen, hebben de gemeenten nog heel wat werk voor de boeg. Zo zijn er nog flink wat woningen die gelegen zijn in het buitengebied en verspreid lozen in grachten en waterlopen. Er zal in de komende maanden gewerkt worden aan een termijnplanning die aangeeft wanneer de nog resterende lozingspunten zullen aangepakt worden.

Spoor 3: Bewaken en verbeteren van de kwaliteit van de riolerings- en zuiveringsinfrastructuur

De gemeenten binnen het deelbekken nemen zich voor een digitale inventaris van de bestaande rioleringsinfrastructuur op te maken of te vervolledigen en actueel te houden. Deze inventaris zal tal van knelpunten (vb. instromen van oppervlaktewater, riolering in slechte staat...) naar voor brengen die dan systematisch kunnen worden aangepakt. Een aantal van deze knelpunten zijn overigens nu al gekend. Zo gebeurt het dat er wel een riolering in de straat aanwezig is, maar dat de huizen er niet op aangesloten zijn. Deze problematiek, die een specifieke aanpak vereist, krijgt extra aandacht in het deelbekkenbeheerplan. Een goede inventaris vergemakkelijkt ook het onderhoud van de rioleringsinfrastructuur.

Spoor 4: Voorkomen en beperken van diffuse verontreiniging

Sensibilisering is hier het sleutelwoord. Particulieren aanzetten om schadelijke stoffen te weren zoals ook de overheden doen in het kader van de pesticidereductieplannen is een belangrijk aandachtspunt.

Spoor 5: Voorkomen en beperken van sedimenttransport naar de waterloop

Bodemerosieproblemen doen zich in deelbekken Vondelbeek slechts in beperkte mate voor. Zo zorgt een grote akker op een kouter ten oosten van de Kattebeek te Buggenhout voor de nodige modderstromen naar particuliere tuinen, de openbare weg en de riolering. Een mogelijke oplossing voor dit probleem is het herwaarderen van de grachten die de voorbije jaren werden geëlimineerd.

Ook met andere eenvoudige maatregelen (zoals bijvoorbeeld van een grasbufferstrook) kunnen erosieproblemen verholpen worden. Daarover zullen afspraken gemaakt worden met de gebruikers van de percelen.

Spoor 6: Kwantitatief, kwalitatief en ecologisch duurzaam waterlopenbeheer

In het deelbekken wordt al meerdere jaren strijd geleverd tegen wateroverlast. Vooral in het stroomgebied van de Vondelbeek staan straten en huizen regelmatig onder water. In het verleden werden reeds talrijke werken uitgevoerd om deze problemen tegen te gaan. Zo werden er 5 wachtbekkens aangelegd, werd het gemaal verbeterd op de Vondelbeek naar de Schelde, werd er een gemaal gebouwd op de Steenbeek naar de potpolder Denderbellebroek,... (zie basis-inventarisatie). Niettegenstaande de vele uitgevoerde waterbeheersingswerken blijven er nog steeds wateroverlastproblemen bestaan. In opdracht van de VMM (afdeling Water) werkt men een oppervlaktewaterkwantiteitsmodellering uit die zal aangeven wat er nog bijkomend moet gebeuren. Er zullen ook een aantal maatregelen moeten genomen worden door de gemeenten zelf. Zo heeft de gemeente Lebbeke een eigen analyse laten opmaken van het wateroverlastprobleem en deze gaf aan dat er op het grondgebied van Lebbeke ook een aantal bufferbekkens moeten gebouwd worden.

Maar ook de natuurwaarden krijgen in het deelbekken alle aandacht. Om meer ecologische ontwikkelingsmogelijkheden te bieden aan de Wijsbeek en de Zijpbeek wil de stad Dendermonde onderzoeken of er bufferstroken langsheen deze waterlopen kunnen aangelegd worden. Deze groene stroken moeten de beken beschermen tegen meststoffen en bestrijdingsmiddelen die afspoelen van de akkers. Via de uitwerking van de ecologische inventarisatiestudie voor de Vondelbeek, zullen de wachtbekkens naast hun waterbergende functie ook een natuurfunctie kunnen krijgen.

Spoor 7: Duurzaam (drink)watergebruik

Door sensibilisatie en een doordacht vergunningenbeleid zal in het deelbekken Vondelbeek getracht worden het juiste water voor de juiste toepassing te laten aanwenden. Het hergebruik van hemelwater of gezuiverd afvalwater zal verder gestimuleerd worden.

U WENST MEER INFO ?

Daarvoor kan u terecht bij uw gemeente, waar het volledige deelbekkenbeheerplan ter inzage ligt tijdens het openbaar onderzoek. U kunt ook een kijkje nemen op de website van de provincie Oost-Vlaanderen (www.oost-vlaanderen.be bij de rubriek wonen en milieu, onderdeel waterbeleid).

Tenslotte kunt u ook de nieuwsbrief "De Waterstand" gratis bestellen (tel: 09 267 82 59 tijdens de kantooruren of op waterschap.landvanaalst@oost-vlaanderen.be). Vermeld dan duidelijk over welk deelbekken u meer info wenst samen met uw naam en adres.

MARKE

SITUERING DEELBEKKEN

Het deelbekken van de Marke ligt in het Denderbekken dat op zijn beurt behoort tot het stroomgebiedsdistrict van de Schelde. De voornaamste waterloop in het deelbekken is de Marke. Deze ontspringt in Henegouwen, een vijftal kilometer ten zuiden van Edingen en mondt, ter hoogte van Deux Acres -opnieuw op Waals grondgebied- uit in de Dender. Het deelbekken Marke omvat daarnaast ook alle waterlopen die op Vlaams grondgebied uitmonden in de Marke.

Het deelbekken strekt zich uit over delen van de gemeenten Bever, Geraardsbergen, Gooik, Herne, Pepingen en Ninove. Het deelbekken beslaat dus delen van de provincie Vlaams-Brabant en de provincie Oost-Vlaanderen.

Meer informatie over het watersysteem en de huidige toestand ervan vindt u terug in het deelbekkenbeheerplan zelf bij het hoofdstuk basisinventarisatie. Voor info over het volledige bekken kan u terecht bij de situatieanalyse van het bekkenbeheerplan van het Denderbekken.

ACTIES: ENKELE SPREKENDE VOORBEELDEN

Voor elk van de 7 sporen die worden vermeld in het algemene deel van de niet-technische samenvatting, worden in het actieplan maatregelen voorgesteld. Enkele van deze acties worden – bij wijze van voorbeeld – hieronder toegelicht. Meer informatie over deze acties alsook over andere acties vindt u in het deelbekkenbeheerplan zelf.

Spoor 1: Maximale retentie van hemelwater aan de bron

Het deelbekken van de Marke wordt voornamelijk gekenmerkt door leembodems, voornamelijk vochtige leem. Verspreid zijn er ook droge leembodems te vinden. Stroomafwaarts Galmaarden wordt de bodem gekenmerkt door zandleembodems, voornamelijk vochtige zandleem. In de valleien van de waterlopen vinden we ook verspreid klei terug.

Gezien het beperkte aandeel zand- en zandleembodems heeft infiltratie van hemelwater slechts een beperkt effect. Daarom moet het ter plaatse vasthouden en vertraagd afvoeren van hemelwater in dit deelbekken sterk worden gestimuleerd. Op enkele gemeenten na geven allen een subsidie voor de aanleg van een hemelwaterput met hergebruik van het hemelwater, de provincie Vlaams-Brabant geeft ook een subsidie voor de aanleg van een groendak.

Voldoende ruimte voor water voorzien is van groot belang. Deze ruimte reserveren we liefst zo vroeg mogelijk in de fase van het plannen. Zo vermijden we de gekende problemen met wateroverlast achteraf.

De modelleringsstudie van het stroomgebied van de Marke en de ecologische inventarisatie hebben geleid tot de aanduiding van een aantal mogelijke overstromingsgebieden. De komende jaren wordt werk gemaakt van de inrichting ervan, zodoende in de vallei van de Marke wateroverlast te vermijden.

Ook in de ecologische inventarisatie worden maatregelen voorgesteld. Zo wordt het benedenstroomse gedeelte van de Marke heringericht, wat niet enkel moet leiden tot een 'natuurlijkere' waterloop, maar ook een deel van de oplossing tegen wateroverlast moet zijn.

Spoor 2: Sanering van afvalwater

In het deelbekken van de Marke komt het afvalwater van tal van rioleringen en een aantal kernen nog ongezuiverd in het oppervlaktewater terecht omdat het riolerings- en/of collectorenstelsel nog onvoldoende is uitgebouwd. In verschillende gemeenten ligt de rioleringsgraad onder het Vlaamse gemiddelde, in enkele gemeenten wordt nog geen afvalwater gezuiverd. Op tal van plaatsen leidt dit tot sterk vervuilde beken, die meer het uitzicht hebben van een open riool dan van een waterloop.

Via de verdere uitwerking van de zoneringsplannen op gemeentelijk niveau en de opmaak van een uitvoeringsplan zal duidelijk worden welke investeringen in de toekomst zullen moeten leiden tot verdere sanering van afvalwaterlozingen. Via de verdere aanleg van afvalwatercollectoren en gemeentelijke rioleringen zal het afvalwater op termijn worden afgevoerd naar rioolwaterzuiveringsinstallaties waardoor de druk op het oppervlaktewater zal verminderen. Individuele afvalwaterbehandelingsinstallaties (IBA) zullen instaan voor de zuivering van afvalwater van woningen waar geen riolering wordt voorzien.

Tot slot mag ook de nieuwe rol die drinkwatermaatschappijen hebben toebedeeld gekregen niet vergeten worden. Zij worden immers verantwoordelijk voor de inzameling en behandeling van het afvalwater op lokaal niveau. Op die manier worden ze dus een heel belangrijke partner inzake waterzuivering.

Spoor 3: Bewaken en verbeteren van de kwaliteit van de riolerings- en zuiveringsinfrastructuur

Onderhoud en inventarisatie van het rioolstelsel vormen een belangrijke schakel bij het probleemloos en efficiënt afvoeren van afvalwater naar zuiveringsinstallaties, zodat de geleverde inspanningen bij de uitbouw van het rioleringsstelsel optimaal renderen.

Daarnaast is ook het afkoppelen van parasitaire debieten naar rioleringen van groot belang om overbelasting van rioleringen - met mogelijke wateroverlast tot gevolg - en verdunning van afvalwater - met zuiveringsproblemen tot gevolg - tegen te gaan.

In het deelbekkenbeheerplan is een overzicht per gemeente opgenomen met knelpunten betreffende parasitaire debieten. Er moet worden nagegaan hoe het knelpunt kan worden opgelost en wie verantwoordelijk is voor de sanering ervan.

Ook controle op de goede werking van rioleringen en correcte aansluiting op de riolering zijn aspecten die niet over het hoofd mogen worden gezien.

Voor bepaalde taken die nu niet of onvoldoende kunnen worden opgevolgd, bv. de controle op de aansluiting en het opsporen van lozingspunten, moet op waterschapsniveau gezocht worden naar oplossingen.

Spoor 4: Voorkomen en beperken van diffuse verontreiniging

Sensibilisering is hier het sleutelwoord. Particulieren, de landbouw en de industrie aanzetten om schadelijke stoffen te weren is, zoals de overheden doen in het kader van de pesticidereductieplannen, daarbij een belangrijk aandachtspunt.

De vijfmeterzone langsheen de waterlopen, die de waterlopen moet beschermen tegen diffuse verontreiniging en erosie, wordt al te vaak bewerkt, bemest en besproeit. Sensibilisatie en een gedegen controle moet eigenaars overtuigen van het nut en de noodzaak de zone langsheen de waterloop onbenut te laten. In een aantal gebieden kunnen zelfs oeverzones worden afgebakend.

Spoor 5: Voorkomen en beperken van sedimenttransport naar de waterloop

Alle gemeenten in het deelbekken hebben te kampen met erosieproblemen. Op tal van percelen vloeit jaarlijks tussen 2 en meer dan 20 ton/ha vruchtbare grond weg. Verschillende gemeenten zien het belang in van erosiebestrijdingsmaatregelen om zowel bodemverlies als sedimenttransport naar de waterlopen te reduceren. Daartoe hebben ze een erosiebestrijdingsplan opgesteld. De maatregelen die daarin worden voorgesteld dienen, in overleg met de plaatselijke bevolking, te worden doorgevoerd.

Afhankelijk van de specifieke eigenschappen van de locatie en de omvang van het probleem worden oplossingen op maat gezocht. Dit kan gaan van het inrichten van een bufferstrook tot het aanbrengen van een oeververdediging.

Het deelbekken heeft een taak als platform om ervaringen met betrekking tot erosiebestrijding uit te wisselen enerzijds en anderzijds gemeenten en landbouwers aan te zetten erosiebestrijdingsmaatregelen te nemen.

Spoor 6: Kwantitatief, kwalitatief en ecologisch duurzaam waterlopenbeheer

Het waterlopenbeheer door verschillende instanties dient op elkaar afgestemd te worden, zodat geleverde inspanningen maximaal renderen.

De resultaten van de uitgevoerde studies (bv. modellering en ecologische inventarisatie van het stroomgebied van de Marke), alsook de resultaten van nog op te starten of lopende studies, geven aan welke maatregelen noodzakelijk zijn voor een goede waterhuishouding. Een ecologische afweging van de voorgestelde scenario's is noodzakelijk.

De modellering van het stroomgebied van de Marke heeft geleid tot de aanduiding van een aantal locaties voor het bergen van water. Op basis van de ecologische inventarisatie zullen ook op het benedenstroomse gedeelte van de Marke op grondgebied van Vlaanderen, maatregelen worden uitgevoerd, die moeten leiden tot een grotere natuurlijkheid enerzijds en een groter bergingsvermogen anderzijds.

Sensibilisatie van burgers, het bedrijfsleven, ambtenaren en politici rond diverse onderwerpen is ook hier een belangrijk aandachtspunt.

Spoor 7: Duurzaam (drink)watergebruik

Door sensibilisatie en een doordacht vergunningenbeleid moet in het deelbekken van de Marke gestreefd worden naar een meer rationeel watergebruik, het juiste water voor de juiste toepassing. Hergebruik van hemelwater of het gebruik van gezuiverd afvalwater als proceswater in de industrie moet worden aangemoedigd.

U WENST MEER INFO ?

Daarvoor kan u terecht bij uw gemeente, waar het volledige deelbekkenbeheerplan ter inzage ligt tijdens het openbaar onderzoek. U kunt ook een kijkje nemen op de website van de provincie Vlaams-Brabant <http://www.vlaamsbrabant.be/deelbekkenwerking>.

BELLEBEEK

SITUERING DEELBEKKEN

Het deelbekken van de Bellebeek ligt in het Denderbekken dat op zijn beurt behoort tot het stroomgebiedsdistrict van de Schelde. Het deelbekken van de Bellebeek omvat de Bellebeek en alle waterlopen die in de Bellebeek uitmonden. De Bellebeek ontspringt in Gooik en stroomt door de gemeenten Roosdaal, Ternat, Affligem en Liedekerke, waar ze in de Dender uitmondt. De voornaamste waterlopen in het deelbekken zijn, naast de Bellebeek zelf, de Steenvoordebeek, de Peverstraatbeek, de Nieuwe(r) Molenbeek, de Keurebeek, de Hollebeek, de Okeibeek en de Overnellebeek.

Het deelbekken strekt zich uit over delen van de gemeenten Affligem, Liedekerke, Roosdaal, Ternat, Asse, Dilbeek, Lennik en Gooik. Het deelbekken is volledig gelegen binnen de provincie Vlaams-Brabant.

Meer informatie over het watersysteem en de huidige toestand ervan vindt u terug in het deelbekkenbeheerplan zelf bij het hoofdstuk basisinventarisatie. Voor info over het volledige bekken kan u terecht bij de situatieanalyse van het bekkenbeheerplan van het Denderbekken.

ACTIES: ENKELE SPREKENDE VOORBEELDEN

Voor elk van de 7 sporen die worden vermeld in het algemene deel van de niet-technische samenvatting, worden in het actieplan maatregelen voorgesteld. Enkele van deze acties worden – bij wijze van voorbeeld – hieronder toegelicht. Meer informatie over deze acties alsook over andere acties vindt u in het deelbekkenbeheerplan zelf.

Spoor 1: Maximale retentie van hemelwater aan de bron

Het stroomgebied van de Bellebeek wordt voornamelijk gekenmerkt door leembodems, voornamelijk droge en vochtige leembodems. In de brede vallei van de Bellebeek vinden we, net zoals in de vallei van de Dender, hoofdzakelijk vochtige zandleembodems terug. In de onmiddellijke omgeving van de Bellebeek is ook natte zandleem en verspreid, natte klei terug te vinden.

Gezien het beperkte aandeel zand- en zandleembodems heeft infiltratie van hemelwater slechts een beperkt effect. Daarom moet het ter plaatse vasthouden en vertraagd afvoeren van hemelwater in dit deelbekken sterk worden gestimuleerd. Alle gemeenten geven subsidies voor de aanleg van een hemelwaterput met hergebruik van hemelwater, de provincie geeft ook reeds een subsidie voor de aanleg van een groendak.

Volgende ruimte voor water voorzien is van groot belang. Deze ruimte reserveren we liefst zo vroeg mogelijk in de fase van het plannen. Zo vermijden we de gekende problemen met wateroverlast achteraf. We moeten er naar streven het water zo lang mogelijk stroomopwaarts te houden. Ook daar kan en moet buffering worden gebufferd.

De modelleringsstudie en geactualiseerde ecologische inventarisatie van het stroomgebied van de Bellebeek hebben geresulteerd in de aanduiding en inrichting van gebieden die kunnen worden aangesproken om water te bergen, zodoende stroomafwaarts wateroverlast te voorkomen. Toch zijn aan de monding in de Dender nog niet alle problemen van de baan.

Spoor 2: Sanering van afvalwater

In het deelbekken van de Bellebeek komt het afvalwater van tal van rioleringen en een aantal kernen nog ongezuiverd in het oppervlaktewater terecht omdat het riolerings- en/of collectorenstelsel nog niet volledig is uitgebouwd. Zelfs op plaatsen waar er wel reeds riolering ligt, komt het afvalwater nog vaak in de beek terecht. Op tal van plaatsen leidt dit tot sterk vervuilde beken, die meer het uitzicht hebben van een open riool dan van een waterloop.

Via de verdere uitwerking van de zoneringsplannen op gemeentelijk niveau en de opmaak van een uitvoeringsplan zal duidelijk worden welke investeringen in de toekomst zullen leiden tot verdere sanering van afvalwaterlozingen. Via de verdere aanleg van afvalwatercollectoren en gemeentelijke rioleringen zal het afvalwater op termijn worden afgevoerd naar rioolwaterzuiveringsinstallaties waardoor de druk op het oppervlaktewater zal verminderen. Individuele afvalwaterbehandelingsinstallaties (IBA) zullen instaan voor de zuivering van afvalwater van woningen waar geen riolering wordt voorzien.

Tot slot mag ook de nieuwe rol die de drinkwatermaatschappijen hebben toebedeeld gekregen niet worden vergeten. Zij worden immers verantwoordelijk voor de inzameling en behandeling van het afvalwater op lokaal niveau. Op die manier worden ze dus een heel belangrijke partner inzake waterzuivering.

Spoor 3: Bewaken en verbeteren van de kwaliteit van de riolerings- en zuiveringsinfrastructuur

Onderhoud en inventarisatie van het rioolstelsel vormen een belangrijke schakel bij het probleemloos en efficiënt afvoeren van afvalwater naar zuiveringsinstallaties, zodat de geleverde inspanningen bij de uitbouw van het rioleringsstelsel optimaal renderen.

Daarnaast is ook het afkoppelen van parasitaire debieten naar rioleringen van groot belang om overbelasting van rioleringen - met mogelijke wateroverlast tot gevolg - en verdunning van afvalwater - met zuiveringsproblemen tot gevolg - tegen te gaan. In het deelbekkenbeheerplan is een overzicht per gemeente opgenomen met knelpunten betreffende parasitaire debieten. Er moet worden nagegaan hoe het knelpunt kan worden opgelost en wie verantwoordelijk is voor de sanering van het knelpunt.

Ook controle op de goede werking van rioleringen en correcte aansluiting van de woningen op de riolering zijn aspecten die niet over het hoofd mogen worden gezien. Voor bepaalde taken die nu niet of onvoldoende kunnen worden opgevolgd, bv. de controle op de aansluiting en het opsporen van lozingspunten, moet op waterschapsniveau worden gezocht naar oplossingen.

Spoor 4: Voorkomen en beperken van diffuse verontreiniging

Sensibilisering is hier het sleutelwoord. Particulieren, de landbouw en de industrie aanzetten om schadelijke stoffen te weren is, zoals de overheden doen in het kader van de pesticidereductieplannen, daarbij een belangrijk aandachtspunt.

De vijfmeterzone langsheen waterlopen, die de waterloop moet beschermen tegen diffuse verontreiniging en erosie, wordt al te vaak bewerkt, bemest of besproeit. Sensibilisatie, en een gedegen controle moet eigenaars overtuigen van het nut en de noodzaak de zone langsheen de waterloop onbenut te laten. In een aantal gebieden kunnen zelfs oeverzones worden afgebakend.

Spoor 5: Voorkomen en beperken van sedimenttransport naar de waterloop

Alle gemeenten die zijn gelegen in het deelbekken hebben te kampen met erosieproblemen. Op verschillende percelen vloeit als gevolg van erosie jaarlijks tussen 2 en 20 ton/ha vruchtbare grond weg.

Verschiedende gemeenten zien het belang in van erosiebestrijdingsmaatregelen om zowel bodemverlies als sedimenttransport naar de waterlopen te reduceren. Daartoe hebben reeds een aantal gemeenten een erosiebestrijdingsplan opgesteld. De maatregelen die daarin worden voorgesteld dienen, in overleg met de plaatselijke bevolking, te worden doorgevoerd.

Afhankelijk van de specifieke eigenschappen van de locatie en de omvang van het probleem worden oplossingen op maat gezocht. Dit kan gaan van het inrichten van een bufferstrook tot het aanbrengen van een oeververdediging.

Het deelbekken heeft een taak als platform om ervaringen met betrekking tot erosiebestrijding uit te wisselen enerzijds en anderzijds gemeenten en landbouwers aan te zetten erosiebestrijdende maatregelen te nemen.

Spoor 6: Kwantitatief, kwalitatief en ecologisch duurzaam waterlopenbeheer

Het waterlopenbeheer door verschillende instanties dient op elkaar afgestemd te worden, zodat geleverde inspanningen maximaal renderen.

De resultaten van de uitgevoerde studies (bv. modellering en geactualiseerde ecologische inventarisatie van het stroomgebied van de Bellebeek), alsook de resultaten van nog op te starten of lopende studies, geven aan welke maatregelen noodzakelijk zijn voor een goede waterhuishouding in het gebied. Een ecologische afweging van de voorgestelde scenario's is noodzakelijk.

De modelleringsstudie en geactualiseerde ecologische inventarisatie van het stroomgebied van de Bellebeek hebben geresulteerd in de aanduiding en inrichting van een aantal gebieden die worden aangesproken om water te bergen en te bufferen, zodoende stroomafwaarts wateroverlast te voorkomen. Toch zijn, onder meer aan de monding in de Dender, nog niet alle problemen van de baan. Daarvoor moet nog verder naar een oplossing worden gezocht. Ook in het bekkenbeheerplan

wordt de nodige aandacht gegeven aan de problematiek van de Bellebeek. Er worden enkele maatregelen voorgesteld, die nog verder dienen uitgewerkt.

Sensibilisatie van burgers, het bedrijfsleven, ambtenaren en politici rond diverse onderwerpen is ook hier een belangrijk aandachtspunt.

Spoor 7: Duurzaam (drink)watergebruik

Door sensibilisatie en een doordacht vergunningenbeleid moet in het deelbekken van de Bellebeek gestreefd worden naar een meer rationeel watergebruik, het juiste water voor de juiste toepassing. Hergebruik van hemelwater of het gebruik van gezuiverd afvalwater als proceswater in de industrie moet worden aangemoedigd.

U WENST MEER INFO ?

Daarvoor kan u terecht bij uw gemeente, waar het volledige deelbekkenbeheerplan ter inzage ligt tijdens het openbaar onderzoek. U kunt ook een kijkje nemen op de website van de provincie Vlaams-Brabant <http://www.vlaamsbrabant.be/deelbekkenwerking>.